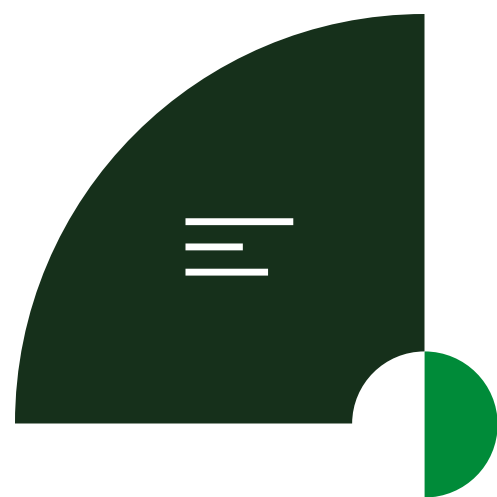

Studieguide

2022-2023

Läroplanen som helhet och utbudet läsåret 2022–23	3	Kemi	25
Modersmål och litteratur	4	Filosofi	27
Finska A	6	Psykologi	28
Modersmålsinriktad finska (MOFI)	8	Historia	29
Engelska	10	Samhällslära	31
Tyska A	12	Evangelisk-luthersk religion	32
Tyska B2	13	Livsåskådningskunskap	33
Tyska B3	14	Hälsokunskap	34
Franska B2	15	Gymnastik	35
Franska B3	16	Musik	36
Spanska B2	17	Bildkonst	37
Spanska B3	18	Studiehandledning	38
Gemensam studiehelhet i matematik	19	Temastudier	39
Lång matematik	20	Businesskurser	40
Kort matematik	21	IT-kurser	41
Biologi	22	GNet	42
Geografi	23		
Fysik	24		

Läroplanen som helhet

och utbudet läsåret 2022–23

Fett nummer (N):
kan väljas på
kursbrickan för
2022–23

Magert nummer (N):
bjuds inte ut 2022–23

	OBLIGATORISKA STUDIEAVSNITT	VALFRIA NATIONELLA STUDIEAVSNITT	LOKALA STUDIEAVSNITT
Modersmål och litteratur	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	9, 10, 11	12, 13
Finska A	1, 2, 3, 4, 5, 6	7, 8	9, 10
Modersmålsinriktad finska	1, 2, 3, 4, 5, 6	7, 8	9, 10
Engelska A	1, 2, 3, 4, 5, 6	7, 8	9, 10
Tyska A	1, 2, 3, 4, 5, 6	7, 8	9, 10
Tyska B2		1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	9, 10
Tyska B3		1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	
Franska B2		1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	9, 10
Franska B3		1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	
Spanska B2		1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	9, 10
Spanska B3		1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	
Gemensam studiehelhet i matematik	1		
Lång matematik	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	10, 11, 12	13, 14
Kort matematik	2, 3, 4, 5, 6, 7	8, 9	10
Biologi	1, 2, 3	4, 5, 6	7, 8, 9
Geografi	1	2, 3, 4	5, 6

	OBLIGATORISKA STUDIEAVSNITT	VALFRIA NATIONELLA STUDIEAVSNITT	LOKALA STUDIEAVSNITT
Fysik	1, 2	3, 4, 5, 6, 7, 8	9, 10, 11
Kemi	1, 2	3, 4, 5, 6	7, 8
Filosofi	1, 2	3, 4	5
Psykologi	1	2, 3, 4, 5	6, 7
Historia	1, 2, 3	4, 5, 6	7, 8, 9, 10
Samhällslära	1, 2, 3	4	5, 6, 7
Religion	1, 2	3, 4, 5, 6	7
Livsåskådningskunskap	1, 2	3, 4, 5, 6	
Hälsokunskap	1	2, 3	4, 5
Gymnastik	1, 2	3, 4, 5	6, 7, 8
Musik	1, 2	3, 4	
Bildkonst	1, 2	3, 4	5, 6, 7
Studiehandledning	1, 2		
Temastudier			1, 2, 3, 4
Business			1, 2, 3
IT			

Modersmål och litteratur

OBLIGATORISKA STUDIEAVSNITT

MO1 MULTILITTERACITET 2 SP ÅR: 1

Studieavsnittet är en introduktion till svenska och litteratur. Vi arbetar med multilitteracitet genom att ta upp olika texter, bild och film som vi tolkar och analyserar. Vi jobbar med de grundläggande begreppen i litteraturanalys och övar på att tillämpa dem i egna texter. I studieavsnittet arbetar vi med materialbaserat skrivande och ökar vår läskompetens.

MO2+3 KOMMUNIKATION 2 SP ÅR: 1

Studieavsnittet har fokus på fack- och medietexter. Vi övar på att se skillnader och likheter i berättelsestrukturer inom fakta och fiktion och granskar hur skribenter använder sig av olika språkliga medel för olika syften. I studieavsnittet får du grundläggande kunskap om materialbaserat skrivande med sikte på provet i skrivkompetens.

MO4 KONTEXT 2 SP ÅR: 1

Studieavsnittet har fokus på att analysera och tolka texter inom olika genrer och stilriktningar i relation till olika sammanhang och processer. I studieavsnittet ingår kunskap och förståelse för centrala verk och teman inom världslitteraturen och att kunna placera dem i deras kulturella kontext. Ett teaterbesök ingår i studieavsnittet. Du kommer att skriva ett större vetenskapligt analysarbete med litterärt tema.

MO5 NARRATIVITET 2 SP ÅR: 2

Studieavsnittet har fokus på medietexter inom ramen för provet i läskompetens. Du ska också kunna bygga upp en hållbar argumentation och känna till grunderna i källkritik. Vi arbetar med multimodala texter, bland annat dokumentär, reklam och deckare och jämför narrativa strukturer i fack- och skönlitteratur. Vi övar vidare på läs- och skrivkompetens.

MO6+7 ESTETIK 2 SP ÅR: 2

Studieavsnittet har fokus på lyrik och retorik. Vi läser lyrik och tar fasta på såväl estetiska som analytiska aspekter. Du får tillämpa retorikens grunder i praktiken. Vi utvecklar också kunskaperna om skrivkompetens med fokus på skrivprocessen som helhet: val och avgränsning av tema, val av perspektiv, disposition, redigering och finslipning, samt att ge och ta emot respons.

VALFRIA NATIONELLA STUDIEAVSNITT

**MO9 MUNT
LIG
KOMMUNIKATION** 2 SP ÅR: 1, 2

Under studieavsnittet bygger du upp en säkerhet i att uttrycka dig både individuellt och i grupp. Du får fördjupa dig i faktorer som påverkar talarens och budskapets trovärdighet. Vi jobbar med verbal och nonverbal kommunikation och övningar i att uppträda och argumentera vid förhandlingar, möten och i olika slag av diskussioner, debatter och samtal. Under studieavsnittet övar du också presentationsteknik och muntliga inlägg som du förväntas hantera i studierna och i arbetslivet. Studieavsnittet kan inte tenteras.

MO10 STILISTIK 2 SP ÅR: 2

I studieavsnittet arbetar vi med skrivande utgående från ett mångsidigt perspektiv. Du får skriva texter i olika genrer och utveckla din språkliga och stilistiska förmåga. Som studerande får du utveckla din personliga skrivstil och hitta din egen berättarröst. Fokus i studieavsnittet ligger på texters estetiska funktion.

MO11 LITTERATUR 2 SP ÅR: 2

I studieavsnittet arbetar vi med läsning av skönlitteratur och fiktion ur olika tidsmässiga och geografiska kontexter. Vi fördjupar begrepps användningen vid litteraturanalys och reflekterar kring litteraturens roll och funktion. Arbetet i studieavsnittet sker i form av en litteraturcirkel och kontinuerliga samtal kring litteraturens estetiska dimension.

LOKALT STUDIEAVSNITT

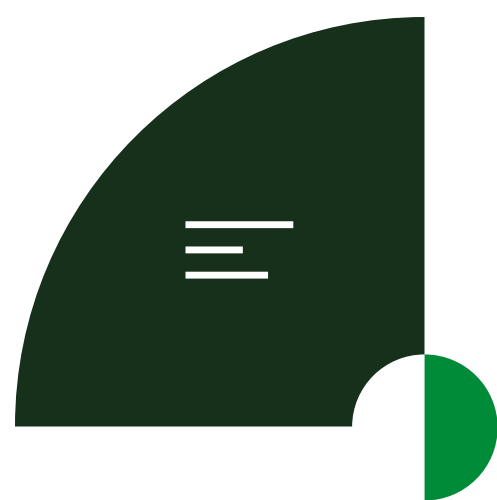
**MO13 FILMKUNSKAP OCH VISUELLT
BERÄTTANDE** 2 SP ÅR: 1, 2, 3

I studieavsnittet behandlar vi film- och berättarteknik. Studieavsnittet passar dig som vill fördjupa din analysförmåga och bekanta dig mera med film som medium. Du får stöd för studentuppgifter som innehåller audiovisuellt material. Vi arbetar med filmer och filmklipp för att analysera form och innehåll och gör nedslag i filmhistorien. Vi behandlar hur man kan analysera visuellt berättande och går igenom relevanta analytiska begrepp. Slutarbetet i studieavsnittet är ett större projektarbete kring valfri film.

TEMASTUDIER
TS2 En litterär resa

Ämnesövergripande studieavsnitt
i vilket modersmål och engelska
ingår.

Se sid. 39

Finska A

De obligatoriska studieavsnitten avläggs i nummerordning 1-6.

OBLIGATORISKA STUDIEAVSNITT

FINA1+2

NÄIN VIESTIN SUOMEKSI 4 SP ÅR: 1

Du gör dig själv medveten om vad allt du redan kan på finska och på vilka sätt du lär dig finska bäst både i och utanför skolan samt hur du kan beakta finskans särdrag i ditt lärande. Du övar upp din förmåga att ställa upp realistiska mål för varje lektion och att följa dem. Du övar också par- och teamarbete där alla parter stöder varandras lärande på bästa möjliga sätt. Du övar muntlig och skriftlig kommunikation i många olika vardagliga situationer och utökar ditt ordförråd. Du övar också att bilda olika former av verb och nomen som underlättar just för dig när du ska uttrycka dig allt mer flytande och mångsidigt på finska. Teman är bl.a. att gå i gymnasiet, hemmet, närmiljön, hobbyer och olika servicesituationer.

FINA3 KESTÄVÄ TULEVAISUUS

JA TIEDE 2 SP ÅR: 1

Du övar upp din förmåga att diskutera, argumentera och formulera åsikter på ett konstruktivt sätt på finska. Tillsammans med andra övar du dig i att hitta tillförlitlig information om hållbar framtid och hur vetenskapen kan stöda den. Du läser också en kriminalroman och arbetar kring den tillsammans med andra. Du breddar din förmåga att tolka och använda infinitiver och particip på ett sätt som stöder just dig som språkanvändare.

FINA4

MEDIAT JA YHTEISKUNTA 2 SP ÅR: 2

Du blir allt mer van att följa med dagsaktuella händelser på finska. Tillsammans med andra fördjupar du dina kunskaper om mediekritik, källkritik, censur, yttrandefrihet, informationshantering, upphovsrätt och plagiat. Du blir skickligare att känna igen informationspåverkan samt att skilja mellan åsikt och fakta. Samtidigt övar du dig att själv uttrycka dig så att det tydligt framgår vad som är din egen åsikt och vad inte. Du blir skickligare på subjektets form, kongruens, unipersonella satser och satsmotsvarigheter enligt de mål du själv ställer upp.

FINA5

KOULUTUS JA TYÖELÄMÄ 2 SP ÅR: 2

Du breddar din kunskap om vad allt man kan studera på finska i Finland. Du blir mer van vid att läsa också mer formella texter som behandlar studier och arbete. Du blir mer förtrogen med hur viktigt det är att kunna finska i arbetslivet i Finland. Du ökar ditt självförtroende i att använda finska i olika också mer formella situationer i studie- och arbetslivet: du sammanställer t.ex. en arbetsansökan på finska och övar dig tillsammans med andra i att delta i arbetsintervjuer. Du blir skickligare på att böja objektet rätt och övar dig i att uttrycka tid och plats.

FINA6 KIELI JA KULTTUURI 2 SP ÅR: 2

Du får fler positiva upplevelser om finsk kultur och konst, t.ex. musik, film, bildkonst, arkitektur och litteratur. Du övar dig att utbyta erfarenheter om konst på finska tillsammans med andra och att reflektera över vad kultur och konst betyder för dig. Du får också läsa och själv producera skönlitterär text på finska. Också det finska kulturarvet samt kulturell mångfald i Finland är centrala teman. Du blir skickligare på predikativ och språkvård samt att kontrollera din egen text.

VALFRITT NATIONELLT STUDIEAVSNITT

FINA8

VIESTI JA VAIKUTA PUHUEN 2 SP ÅR: 2–3

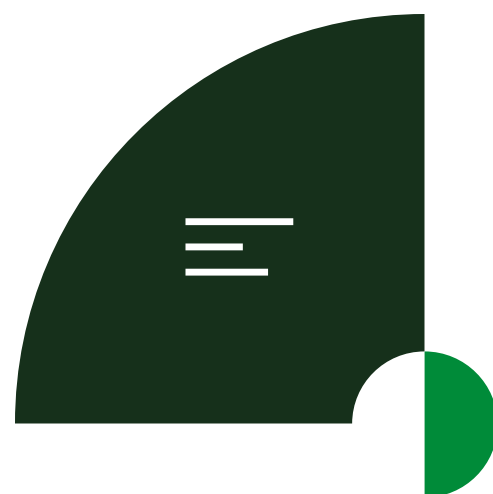
Du får effektiv övning i att tala och uppträda obehindrat på finska i olika situationer. Du stärker ditt självförtroende i att använda finska muntligt men övar dig också i att vara en god lyssnare. Du får öva dig i såväl många praktiska vardagssituationer som mer formella sammanhang, t.ex. i att hålla festtal och delta i debatter. Till studieavsnittet hör ett muntligt prov för vilket du får ett särskilt intyg enligt den europeiska referensramen för språkkunskaper.

LOKALT STUDIEAVSNITT

FINA10 LUKUELÄMYKSIÄ 2 SP ÅR: 1–3

Du läser skönlitteratur på finska enligt en tidtabell som du kommer överens om med läraren. Därefter diskuterar du det du läst med läraren och/eller med en eller flera andra studerande. Under diskussionen kommer vi överens om temat och synvinklar för ett slutarbete du skriver. I slutarbetet jämför du litteraturen du läst utgående från vissa synvinklar med t.ex. litteratur, film, musik och konst som du har erfarenhet av. Studieavsnittet är ett mycket effektivt sätt att förbättra din läsförmåga, öka ditt ord- och uttrycksförråd och förbättra din förmåga att skriva på ett nyanserat och naturligt sätt t.ex. inför studentprovet. Samtidigt är studieavsnittet ett utmärkt sätt för dig att få njuta av läsoplevelser när det bäst passar in i ditt eget schema.

Modersmålsinriktad finska (MOFI)

De obligatoriska studieavsnitten avläggs i nummerordning 1-6.

OBLIGATORISKA STUDIEAVSNITT

FIM1+2 KIELELLINEN IDENTITEETTI JA KIELITIETOISUUS 4 SP ÅR: 1

Studieavsnittet behandlar teman som t.ex. språklig identitet och språklig medvetenhet. Du lägger upp mål för dina studier i finska och lär dig även att utvärdera dina kunskaper genom självvärdering och kamratrespons. Du blir bättre medveten om hur slang, dialekt, talspråk har format din språkliga identitet. Arbetet med språkprofilen påbörjas. Under studieavsnittet läses och analyseras ett skönlitterärt verk.

FIM3 KESTÄVÄ TULEVAISUUS JA TIEDE 2 SP ÅR: 1

Du lär dig argumentera och debattera. Vi behandlar texter som anknyter till temat hållbar framtid och vetenskap. Du blir mera medveten om ditt miljöbeteende och vilka konsekvenser beteende kan få för miljön och människan. Du bekantar dig och får djupare insyn i frågeställningar om miljön och hållbar utveckling, vad det betyder för dig och vilka konsekvenserna kan var nu och i framtiden.

FIM4

MEDIAT JA YHTEISKUNTA 2 SP ÅR: 2

Du bekantar och fördjupar dig i medietexter för att kritiskt kunna granska dessa från olika synvinklar och för att kunna arbeta källkritiskt. Du utvecklar dina kommunikativa färdigheter, ditt kritiska tänkande samt att du kan observera och förstå nutida mediefenomen. Vi bekantar oss med olika medietyper. Vi debatterar olika samhällsliga fenomen.

FIM5 KOULUTUS

JA TYÖELÄMÄ 2 SP ÅR: 2

Du utvecklar din kunskap om studie- och arbetsliv i Finland och utomlands. Du utvecklar dina färdigheter att producera olika texter som är relaterade till studie- och arbetsliv. Du får en insyn i olika studiemöjligheter i Finland. Du skriver en meritförteckning och arbetsansökan samt gör tillsammans med andra en övning i arbetsintervju. Vi läser texter som har anknytning till temat. Du blir medveten om din egen styrka som behövs i studie- och arbetslivet.

FIM6 KIELI JA KULTTUURI 2 SP ÅR: 2

Du fördjupar dina kunskaper och din kännedom om finska kultur och litteratur. Du får en insyn i hur den finländska kulturen har påverkat ditt liv och hur kulturen har utformat din identitet. Du diskuterar i grupp ett skönlitterärt verk och dess betydelse för finsk kultur, identitet och samhälle.

VALFRIA NATIONELLA STUDIEAVSNITT

FIM7 VIESTI KIRJOITTAEN 2 SP ÅR: 2

Du blir bättre medveten om dina styrkor som skribent och du kommer att producera olika texter, korta och längre texter, inom olika textgenrer som t.ex. berättande, fakta, beskrivande, reflekterande, styrande, ställningstagande texter. Du blir medveten om din egen röst i skrivprocessen liksom också textens rytm, struktur och vokabulär. Du för skrivdagbok, där du reflekterar och utvärderar både din egen skrivprocess och kollaborativt med andra studeranden. Studieavsnittet stöder ditt skrivande inför studentprovet i finska. Före detta studieavsnitt ska du ha avlagt de obligatoriska studieavsnitten FIM1-6.

FIM8

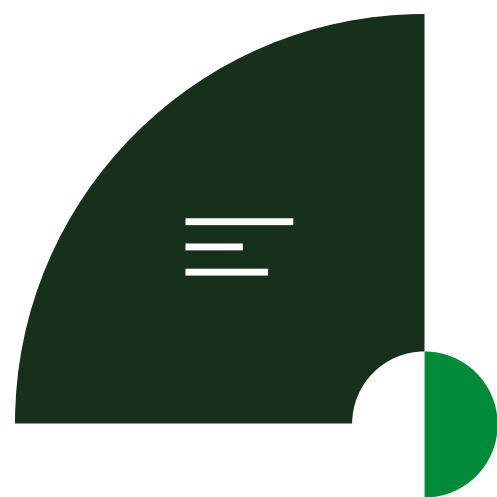
VIESTI JA VAIKUTA PUHUEN 2 SP ÅR: 2–3

Du övar förmåga att tala och uppträda i olika formella och informella situationer. Du utvecklar dina muntliga språkfärdigheter och du får en djupare kunskap i talets olika särdrag. Du övar att genomföra både förberedda och oförberedda tal. Du kan utföra ett muntligt prov för vilket du får ett särskilt intyg enligt den europeiska referensramen för språkkunskaper.

LOKALT STUDIEAVSNITT

FIM10 LUKUELÄMYKSIÄ 2 SP ÅR: 1–3

Du läser skönlitteratur på finska enligt en tidtabell som du kommer överens om med läraren. Därefter diskuterar du det du läst med läraren och/eller med en eller flera andra studerande. Under diskussionen kommer vi överens om temat och synvinklar för ett slutarbete du skriver. I slutarbetet jämför du litteraturen du läst utgående från vissa synvinklar med t.ex. litteratur, film, musik och konst som du har erfarenhet av. Studieavsnittet är ett mycket effektivt sätt att förbättra din läsförmåga, öka ditt ord- och uttrycksförråd och förbättra din förmåga att skriva på ett nyanserat och naturligt sätt t.ex. inför studentprovet. Samtidigt är studieavsnittet ett utmärkt sätt för dig att få njuta av läsoplevelser när det bäst passar in i ditt eget schema.

Engelska

OBLIGATORISKA STUDIEAVSNITT

ENA1 STUDIEFÄRDIGHETER OCH SPRÅKLIG IDENTITET 1 SP ÅR: 1

Studieavsnittet behandlar teman som språklig identitet, studiefärdigheter och vardagskommunikation. Vi lär oss att föra diskussioner där vi ger naturlig respons och ställer följdfrågor. Vi bekantar oss också med olika studietekniker och lärstrategier och får verktyg för att självständigt kunna följa med och utveckla språkkunskaperna. Vi repeterar grammatik från grundskolan med fokus på verbläran. Vi lär oss hur man bygger upp en uppsats och provtyperna som ingår i studentskrivningen introduceras och övas. Varje studerande börjar arbeta med en språkprofil.

ENA2 ENGELSKAN SOM ETT GLOBALT SPRÅK 3 SP ÅR: 1

Studieavsnittets ämnesområden berör engelska som globalt språk, kommunikation, välbefinnande och mänskliga relationer. Vi tar upp skillnader mellan olika typer av engelska och funderar på språkliga maktförhållanden samt språkets betydelse för att förstå kulturer. Vi utvecklar strategier för att kunna kommunicera konstruktivt i olika typer av situationer och lär oss bland annat att diskutera aktivt, formulera åsikter och lyssna på andra. Vi övar

också skriftlig kommunikation i form av t.ex. epost eller bloggar. Vi repeterar och fördjupar oss bland annat i passiv. Vi håller en muntlig presentation och lär oss om källhänvisning och upphovsrätt.

ENA3 ENGELSKA SPRÅKET OCH KULTUREN SOM

KREATIVT UTTRYCKSSÄTT 2 SP ÅR: 1

Studieavsnittets ämnesområden berör olika kulturella fenomen och engelskspråkiga medier. Vi producerar och tolkar olika typer av texter och lär oss vad som är kännetecknande för deras genrer. Vi läser skönlitteratur och ger skriftlig respons på en bok, ett reportage eller något annat kulturellt verk. Vi repeterar och fördjupar oss i genitiv, artiklar, substantiv, adjektiv och adverb och lär oss hur man skriver en berättande och beskrivande uppsats.

ENA4 ENGELSKA SOM ETT VERKTYG FÖR ATT PÅVERKA 2 SP ÅR: 2

Studieavsnittets ämnesområden berör olika kulturella fenomen och engelskspråkiga medier. Vi producerar och tolkar olika typer av texter och lär oss vad som är kännetecknande för deras genrer. Vi läser skönlitteratur och ger skriftlig respons på en bok, ett reportage eller något annat kulturellt verk. Vi repeterar och fördjupar oss i genitiv, artiklar, substantiv, adjektiv och adverb och lär oss hur man skriver en berättande och beskrivande uppsats.

ENA5 HÅLLBAR FRAMTID OCH VETENSKAP 2 SP ÅR: 2

Studieavsnittets ämnesområden berör olika framtidsvisioner och engelskans ställning som internationellt språk inom vetenskap och teknik. Vi vidareutvecklar vår förmåga att söka, tolka och sammanfatta information, och bekantar oss med olika typer av vetenskapliga texter och kopplar det till innovationer och hållbar framtid. Vi övar också att framföra egna synpunkter genom att skriva en argumenterande uppsats och vi lär oss att skriva formella brev. I grammatikdelen ingår satsförkortningar, mängduttryck samt lånord, och vi behandlar även interpunktion. Vi läser skönlitteratur och gör ett helt studentprov.

ENA6 ENGELSKA I FORTSATTA STUDIER OCH ARBETSLIV 2 SP ÅR: 2

Studieavsnittets ämnesområden berör studier, arbete och ekonomi. Vi diskuterar planer för eventuella fortsatta studier och karriär, och funderar på vilken betydelse ens språkkunskaper kan ha för dessa och vilka textgenrer som är typiska för dem. Vi arbetar också med att utveckla vårt formella språkregister i tal och skrift, och gör ett projekt med koppling till olika typer av ansökningar. Vi behandlar också ekonomiska frågor och företeelser. I gram-

matikdelen ingår en fördjupning av verbläran med fokus på infinitiven och ing-formen, samt räkneord och prepositioner. Vi reflekterar kring vårt lärande i språkprofilen och fortsätter förbereda oss för studentskrivningen genom att göra ett helt studentprov.

VALFRIA NATIONELLA STUDIEAVSNITT

ENA7 MILJÖ OCH

HÅLLBAR LIVSSTIL 2 SP ÅR: 2, 3

I detta studieavsnitt funderar vi på vad som ingår i en hållbar livsstil utgående från ett ekologiskt, ekonomiskt, socialt och kulturellt perspektiv. Vi tolkar och producerar texter inom olika genrer, såsom fiktiva och icke-fiktiva, berättande, beskrivande, reflekterande, instruerande eller ställningstagande texter. Vi repeterar tidigare genomgången grammatik och vokabulär enligt behov och övar alla provtyper som ingår i studentskrivningen. Den som vill delta i studentexamen i engelska på hösten läser studieavsnittet under andra årets vår. För den som vill delta i studentexamen på våren erbjuds studieavsnittet under tredje årets höst. Studieavsnittet sifferbedöms och kan inte tenteras

ENA8 KOMMUNICERA OCH PÅVERKA MUNTligt 2 SP ÅR: 2, 3

I studieavsnittet uppövas den muntliga förmågan med hjälp av olika kommunikativa övningsuppgifter, t.ex. diskussioner, tal, presentationer, debatter och rollspel. Aktuella händelser samt temaområden från tidigare studieavsnitt utgör grunden för de olika övningarna. Till studieavsnittet hör ett obligatoriskt muntligt prov som är utarbetat av Utbildningsstyrelsen och för vilket ett särskilt intyg utfärdas. Studieavsnittet sifferbedöms och kan inte tenteras.

LOKALT STUDIEAVSNITT

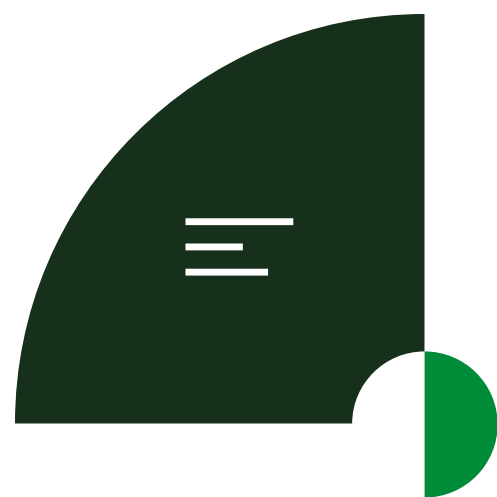
ENA10 CREATIVE WRITING 2 SP ÅR: 2, 3

Under studieavsnittet skriver vi olika typer av texter under handledning av läraren. Vi lär oss också om själva skrivprocessen och dess olika skeden. Vi ägnar oss åt processkrivning och övar oss på att ge feedback åt varandra. Vi väljer själva vilken typ av text vi vill skriva, t.ex. noveller, dikter, artiklar, uppsatser och blogginlägg. Studieavsnittet kan inte tenteras. Godkänt studieavsnitt bedöms med anteckningen A.

TEMASTUDIER TS2 En litterär resa

Ämnesövergripande studieavsnitt i vilket modersmål och engelska ingår.

Se sid. 39

Tyska A

OBLIGATORISKA STUDIEAVSNITT

TYA1+2

WAS BEDEUTET DEUTSCH FÜR MICH UND DEUTSCH WELTWEIT 4 SP ÅR: 1

Studieavsnittet behandlar teman som ansluter sig till de ungas livsmiljö och övar oss att kommunicera om vardagliga ämnen. Vi bekantar oss också med olika studietekniker och lärstrategier och får verktyg för att självständigt kunna följa med och utveckla språkkunskaperna. Vi ställer upp mål för studierna och försöker hitta sätt att utveckla språkkunskaperna både i grupp och individuellt. Vi strävar till att söka autentiska språkmiljöer där språket används. Vi repeterar grundläggande strukturer.

TYA3 SPRÅKET OCH KULTUREN SOM KREATIVT UTTRYCKSSÄTT 2 SP ÅR: 1

I studieavsnittet läser vi om kultur i olika former, t.ex. musik och film. Vi fortsätter att utveckla vår kommunikativa kompetens genom att diskutera om kulturella företeelser och försöker bygga upp vår språkliga självkänsla.

TYA4 SPRÅKET SOM ETT

VERKTYG ATT PÅVERKA 2 SP ÅR: 2

I studieavsnittet bekantar vi oss med aktuella teman i medierna och utvecklar vår förmåga att uttrycka åsikter. Centrala teman är aktivt medborgarskap och mediakompetens.

TYA5 HÅLLBAR FRAMTID

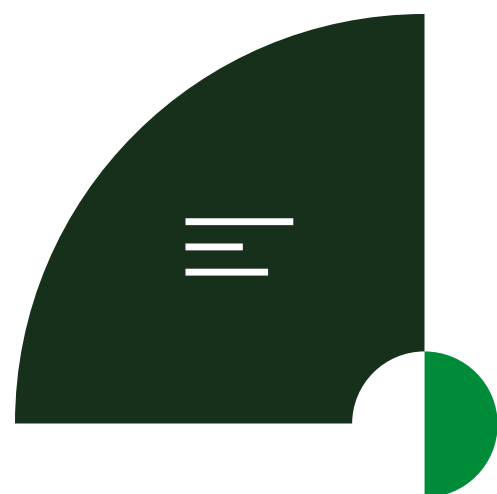
OCH VETENSKAP 2 SP ÅR: 2

I studieavsnittet diskuterar vi hållbar utveckling och vetenskap. Vi väljer ett kunskapsområde som vi håller en presentation om.

TYA6 SPRÅKET I FORTSATTA

STUDIER OCH ARBETSLIV 2 SP ÅR: 2

I det här studieavsnittet diskuterar vi studier och arbete i Tyskland. Vi bekantar oss också med tyska företag.

Tyska B2

VALFRIA NATIONELLA STUDIEAVSNITT

TYB21

SPRÅKET I VARDAGEN 2 SP ÅR: 1

Du övar dina kommunikativa färdigheter med hjälp av olika medier. Under studieavsnittet behandlas teman och situationer som anknyter till ditt liv, mänskliga relationer och nätverk, intressen, fritid och hobbyer. Vi fokuserar på uttalet och muntliga situationer. Vi repeterar de grundläggande strukturerna från grundskolan.

TYB22

INTERKULTURELLA MÖTEN 2 SP ÅR: 1

Under studieavsnittet fäster vi uppmärksamhet vid olika sociala koder och deras eventuella skillnader i kommunikation. Vi övar skriftlig kommunikation. Kursens teman är Finland och kulturella skillnader mellan Tyskland och Finland.

TYB23

VÄLBEFINNANDE I VARDAGEN 2 SP ÅR: 1

Under studieavsnittet lär du dig att med hjälp av olika medier diskutera och lyssna på andra i olika kommunikationssituationer. Du utvecklar din förmåga att formulera åsikter och tillsammans diskuterar vi frågor som gäller vardagslivet. Vi läser olika texter om välbefinnande, mänskliga relationer och livsskeden samt övar oss att diskutera frågor i anknytning till dem.

TYB24 KULTUR I

ALLA DESS FORMER 2 SP ÅR: 2

Vi fokuserar på att läsa många olika typer av texter som behandlar kultur av olika slag, tex. musik och film. Vi bekantar oss med ungdomskulturen och använder oss av olika typer av medier. Texterna behandlar främst de ungas vardag.

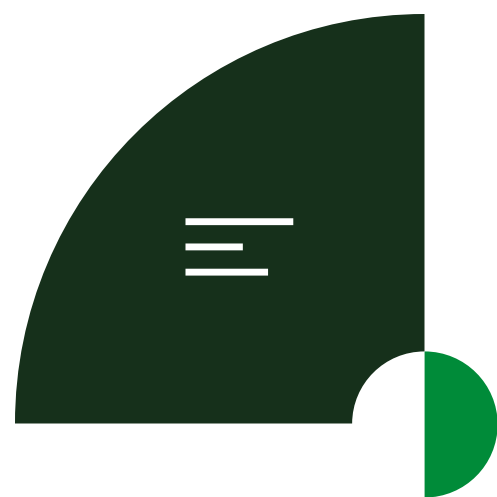
TYB25 STUDIER, ARBETE

OCH FRAMTID 2 SP ÅR: 2

I studieavsnittet ingår texter som behandlar skola och fortsatta studier efter gymnasiet. Vi tar även upp teman som arbetsliv och framtidsplaner. Vi skriver arbetsansökan och bekantar oss med olika tyska företag.

TYB26 NATUR OCH MILJÖ 2 SP ÅR: 2

I det här studieavsnittet är natur, miljö och hållbar livsstil centrala teman. Vi övar oss i att berätta om vår närmiljö och våra ekologiska val.

Tyska B3

VALFRIA NATIONELLA STUDIEAVSNITT

TYB31

JAG OCH DET NYA SPRÅKET 2 SP ÅR: 1

Under studieavsnittet bildar vi oss en uppfattning om tyskans ställning i världen. Vi övar oss i att kommunicera i vardagliga situationer och att använda lämpliga kommunikationsstrategier samt lär oss de viktigaste artighetsfraserna. Du lär dig ett bra uttal och övar dig i att klara dig i vardagssituationer.

TYB32

VARDAGLIGA MÖTEN 2 SP ÅR: 1

Under studieavsnittet övar vi oss på att klara oss i olika vardagliga situationer och vi utvecklar strategier för att kunna kommunicera effektivt.

TYB33

SPRÅKET I VARDAGEN 2 SP ÅR: 1

Du övar dina kommunikativa färdigheter med hjälp av olika medier. Under studieavsnittet behandlas teman och situationer som anknyter till ditt liv, mänskliga relationer och nätverk, intressen, fritid och hobbyer. Vi fokuserar på uttalet och muntliga situationer. Vi repeterar de grundläggande strukturerna från grundskolan.

TYB34

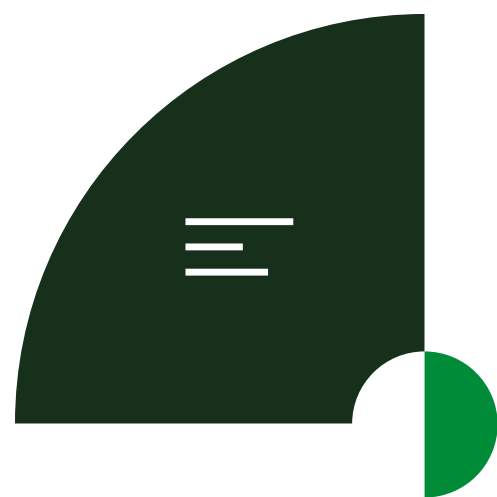
INTERKULTURELLA MÖTEN 2 SP ÅR: 1

Under studieavsnittet fäster vi uppmärksamhet vid olika sociala koder och deras eventuella skillnader i kommunikation. Vi övar skriftlig kommunikation. Kursens teman är Finland och kulturella skillnader mellan Tyskland och Finland.

TYB35

VÄLBEFINNANDE I VARDAGEN 2 SP ÅR: 1

Under studieavsnittet lär du dig att med hjälp av olika medier diskutera och lyssna på andra i olika kommunikationssituationer. Du utvecklar din förmåga att formulera åsikter och tillsammans diskuterar vi frågor som gäller vardagslivet. Vi läser olika texter om välbefinnande, mänskliga relationer och livsskeden samt övar oss att diskutera frågor i anknytning till dem.

Franska B2

VALFRIA NATIONELLA STUDIEAVSNITT

FRB21

SPRÅKET I VARDAGEN 2 SP ÅR: 1

Du övar dina kommunikativa färdigheter med hjälp av olika medier. Under studieavsnittet behandlas teman och situationer som anknyter till ditt liv, mänskliga relationer och nätverk, intressen, fritid och hobbyer. Vi fokuserar på uttalet och muntliga situationer. Vi repeterar de grundläggande strukturerna från grundskolan.

FRB22

INTERKULTURELLA MÖTEN 2 SP ÅR: 1

Under studieavsnittet fäster vi uppmärksamhet vid olika sociala koder och deras eventuella skillnader i kommunikation. Vi övar skriftlig kommunikation. Kursens teman är Finland och kulturella skillnader mellan franskspråkiga länder och Finland.

FRB23

VÄLBEFINNANDE I VARDAGEN 2 SP ÅR: 1

Under studieavsnittet lär du dig att med hjälp av olika medier diskutera och lyssna på andra i olika kommunikationssituationer. Du utvecklar din förmåga att formulera åsikter och tillsammans diskuterar vi frågor som gäller vardagslivet. Vi läser olika texter om välbefinnande, mänskliga relationer och livsskeden samt övar oss att diskutera frågor i anknytning till dem.

FRB24

KULTUR I ALLA DESS FORMER 2 SP ÅR: 2

Vi fokuserar på att läsa många olika typer av texter som behandlar kulturella företeelser såsom musik och film. Vi bekantar oss med ungdomskulturen och använder oss av olika typer av medier. Vi behandlar också den fransktalande världens "klassiker" inom konst, litteratur, gastronomi osv.

FRB25 STUDIER, ARBETE

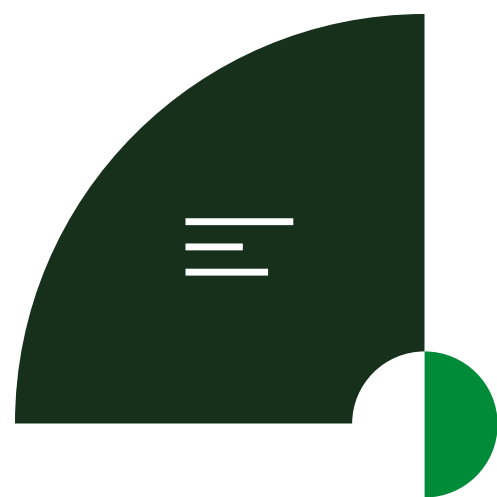
OCH FRAMTID 2 SP ÅR: 2

I studieavsnittet ingår texter som behandlar skola och fortsatta studier efter gymnasiet. Vi tar även upp teman som arbetsliv och framtidsplaner. Vi skriver arbetsansökan och övar arbetsintervju på franska. Målet är att även få en inblick i skolsystemet, studiemöjligheter och arbetslivet i den fransktalande världen.

FRB26

NATUR OCH MILJÖ 2 SP ÅR: 2

I det här studieavsnittet är natur, miljö och hållbar livsstil centrala teman. Vi övar att berätta om vår närmiljö, ekologiska val och miljöproblem på franska.

Franska B3

VALFRIA NATIONELLA STUDIEAVSNITT

FRB31

JAG OCH DET NYA SPRÅKET 2 SP ÅR: 1

Under studieavsnittet bildar vi oss en uppfattning om franskans ställning i världen. Vi övar oss i att kommunicera i vardagliga situationer och att använda lämpliga kommunikationsstrategier samt lär oss de viktigaste artighetsfraserna. Du lär dig ett bra uttal och övar dig i att klara dig i vardagssituationer.

FRB32

VARDAGLIGA MÖTEN 2 SP ÅR: 1

Under studieavsnittet övar vi oss på att klara oss i olika vardagliga situationer och vi utvecklar strategier för att kunna kommunicera effektivt. Vi övar att kommunicera modigt med hjälp av våra växande språkkunskaper.

FRB33

SPRÅKET I VARDAGEN 2 SP ÅR: 1

Du övar dina kommunikativa färdigheter med hjälp av olika medier. Under studieavsnittet behandlas teman och situationer som anknyter till ditt liv, mänskliga relationer och nätverk, intressen, fritid och hobbyer. Vi fokuserar på uttalet och muntliga situationer. Vi repeterar de grundläggande strukturerna från grundskolan.

FRB34

INTERKULTURELLA MÖTEN 2 SP ÅR: 1

Under studieavsnittet fäster vi uppmärksamhet vid olika sociala koder och deras eventuella skillnader i kommunikation. Vi övar skriftlig kommunikation. Kursens teman är Finland och kulturella skillnader mellan franskspråkiga länder och Finland.

FRB35

VÄLBEFINNANDE I VARDAGEN 2 SP ÅR: 1

Under studieavsnittet lär du dig att med hjälp av olika medier diskutera och lyssna på andra i olika kommunikationssituationer. Du utvecklar din förmåga att formulera åsikter och tillsammans diskuterar vi frågor som gäller vardagslivet. Vi läser olika texter om välbefinnande, mänskliga relationer och livsskeden samt övar oss att diskutera frågor i anknytning till dem.

FRB36

KULTUR I ALLA DESS FORMER 2 SP ÅR: 2

Vi fokuserar på att läsa många olika typer av texter som behandlar kulturella företeelser såsom musik och film. Vi bekantar oss med ungdomskulturen och använder oss av olika typer av medier. Vi behandlar också den fransktalande världens "klassiker" inom konst, litteratur, gastronomi osv.

FRB37 STUDIER, ARBETE

OCH FRAMTID 2 SP ÅR: 2

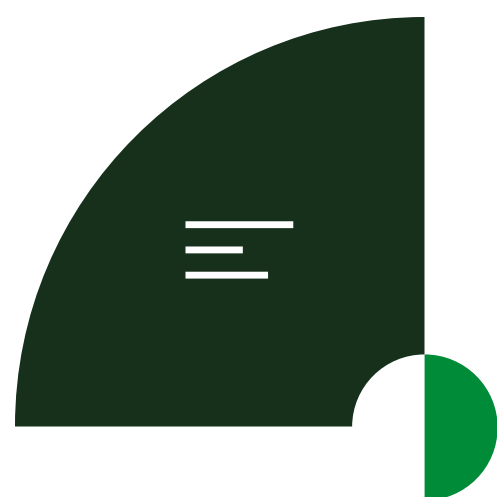
I studieavsnittet ingår texter som behandlar skola och fortsatta studier efter gymnasiet. Vi tar även upp teman som arbetsliv och framtidsplaner. Vi skriver arbetsansökan och övar arbetsintervju på franska. Målet är att även få en inblick i skol-systemet, studiemöjligheter och arbetslivet i den fransktalande världen.

FRB38

NATUR OCH MILJÖ 2 SP ÅR: 2

I det här studieavsnittet är natur, miljö och hållbar livsstil centrala teman. Vi övar att berätta om vår närmiljö, ekologiska val och miljöproblem på franska.

Spanska B2

VALFRIA NATIONELLA STUDIEAVSNITT

SPB21

SPRÅKET I VARDAGEN 2 SP ÅR: 1

Du övar dina kommunikativa färdigheter med hjälp av olika medier. Under studieavsnittet behandlas teman och situationer som anknyter till ditt liv, mänskliga relationer och nätverk, intressen, fritid och hobbyer. Vi fokuserar på uttalet och muntliga situationer. Vi repeterar de grundläggande strukturerna från grundskolan.

SPB22

INTERKULTURELLA MÖTEN 2 SP ÅR: 1

Under studieavsnittet fäster vi uppmärksamhet vid olika sociala koder och deras eventuella skillnader i kommunikation. Vi övar skriftlig kommunikation. Kursens teman är Finland och kulturella skillnader mellan spanskspråkiga länder och Finland.

SPB23

VÄLBEFINNANDE I VARDAGEN 2 SP ÅR: 1

Under studieavsnittet lär du dig att med hjälp av olika medier diskutera och lyssna på andra i olika kommunikationssituationer. Du utvecklar din förmåga att formulera åsikter och tillsammans diskuterar vi frågor som gäller vardagslivet. Vi läser olika texter om välbefinnande, mänskliga relationer och livsskeden samt övar oss att diskutera frågor i anknytning till dem.

SPB24

KULTUR I ALLA DESS FORMER 2 SP ÅR: 2

Vi läser olika typer av texter som behandlar kulturella företeelser. Vi bekantar oss med ungdomskulturen och använder oss av olika typer av medier. Vi behandlar olika kulturella områden inom den spansktalande världen, såsom konst, litteratur, gastronomi bland annat.

SPB25 STUDIER, ARBETE

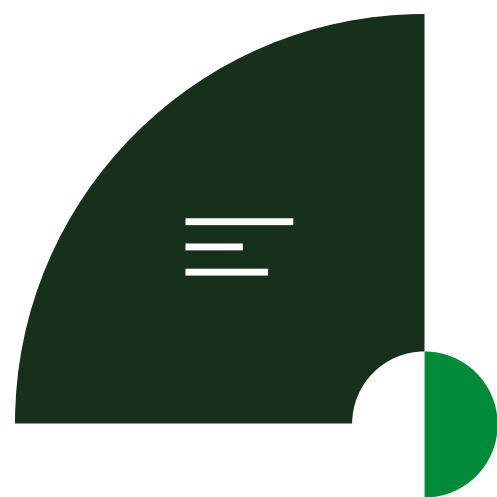
OCH FRAMTID 2 SP ÅR: 2

I studieavsnittet ingår texter som behandlar skola och fortsatta studier efter gymnasiet. Vi tar även upp teman som arbetsliv och framtidsplaner. Vi skriver arbetsansökan och bekantar oss med olika tyska företag..

SPB26

NATUR OCH MILJÖ 2 SP ÅR: 2

I det här studieavsnittet är natur, miljö och hållbar livsstil centrala teman. Vi bekantar oss med möjligheterna att delta i internationellt samarbete. I kursen ingår även diskussionsövningar.

Spanska B3

VALFRIA NATIONELLA STUDIEAVSNITT

SPB31

JAG OCH DET NYA SPRÅKET 2 SP ÅR: 1

Under studieavsnittet bildar vi oss en uppfattning om spanskans ställning i världen. Vi övar oss i att kommunicera i vardagliga situationer och att använda lämpliga kommunikationsstrategier samt lär oss de viktigaste artighetsfraserna. Du lär dig ett bra uttal och övar dig i att klara dig i vardagssituationer.

SPB32

JAG OCH DET NYA SPRÅKET 2 SP ÅR: 1

Under studieavsnittet övar vi oss på att klara oss i olika vardagliga situationer och övar på att kommunicera.

SPB33

SPRÅKET I VARDAGEN 2 SP ÅR: 1

Du övar dina kommunikativa färdigheter med hjälp av olika medier. Under studieavsnittet behandlas teman och situationer som anknyter till ditt liv, mänskliga relationer och nätverk, intressen, fritid och hobbyer. Vi fokuserar på uttalet och muntliga situationer. Vi repeterar de grundläggande strukturerna från grundskolan.

SPB34

INTERKULTURELLA MÖTEN 2 SP ÅR: 1

Under studieavsnittet fäster vi uppmärksamhet vid olika sociala koder och deras eventuella skillnader i kommunikation. Vi övar skriftlig kommunikation. Kursens teman är Finland och kulturella skillnader mellan spanskspråkiga länder och Finland.

SPB35

VÄLBEFINNANDE I VARDAGEN 2 SP ÅR: 1

Under studieavsnittet lär du dig att med hjälp av olika medier diskutera och lyssna på andra i olika kommunikationssituationer. Du utvecklar din förmåga att formulera åsikter och tillsammans diskuterar vi frågor som gäller vardagslivet. Vi läser olika texter om välbefinnande, mänskliga relationer och livsskeden samt övar oss att diskutera frågor i anknytning till dem.

SPB36

KULTUR I ALLA DESS FORMER 2 SP ÅR: 2

Vi läser olika typer av texter som behandlar kulturella företeelser. Vi bekantar oss med ungdomskulturen och använder oss av olika typer av medier. Vi behandlar olika kulturella områden inom den spansktalande världen, såsom konst, litteratur, gastronomi bland annat.

SPB37 STUDIER, ARBETE

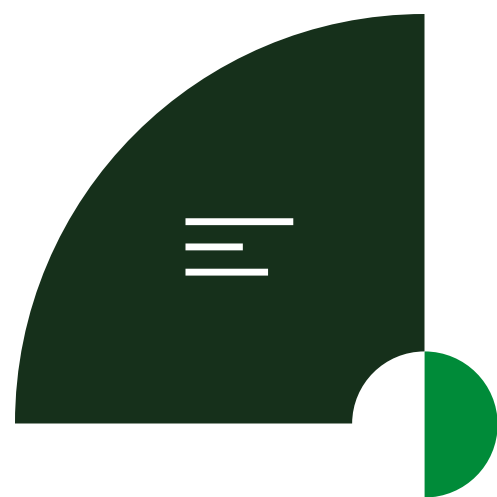
OCH FRAMTID 2 SP ÅR: 2

I studieavsnittet ingår texter som behandlar skola och fortsatta studier efter gymnasiet. Vi tar även upp teman som arbetsliv och framtidsplaner. Vi skriver arbetsansökan och bekantar oss med olika tyska företag..

SPB38

NATUR OCH MILJÖ 2 SP ÅR: 2

I det här studieavsnittet är natur, miljö och hållbar livsstil centrala teman. Vi bekantar oss med möjligheterna att delta i internationellt samarbete. I kursen ingår även diskussionsövningar.

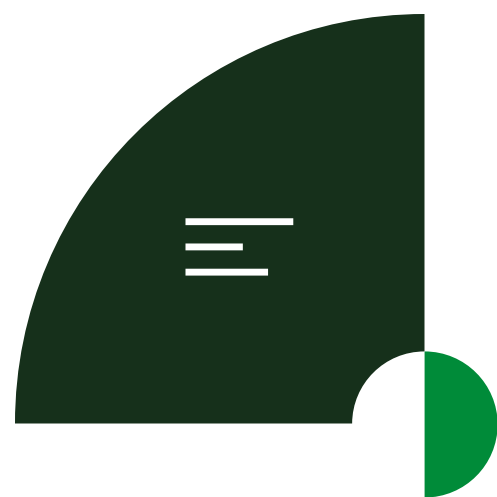
Gemensam studiehelhet i matematik

OBLIGATORISKT STUDIEAVSNITT

MAG1

TAL OCH EKVATIONER 2 SP ÅR: 1

Innehållet i den här studieavsnittet är det samma oberoende av om du läser kort eller lång matematik. Matematiska arbetsrutiner samt tekniska hjälpmedel introduceras. I kursen repeterar du grundläggande räknesätt och procenträkning samt förståelsen av funktioner och grafer.

Lång matematik

OBLIGATORISKA STUDIEAVSNITT

MAA2 FUNKTIONER OCH EKVATIONER 1 3 SP ÅR: 1

Vi skapar matematiska modeller av olika fenomen. Som verktyg bekantar vi oss olika slags funktioner samt dess egenskaper. Vi löser ekvationer och olikheter av första och andra graden, rotekvationer och rationella ekvationer.

MAA3 GEOMETRI 2 SP ÅR: 1

Vi skall i detta studieavsnitt bekanta och gestalta geometriska fenomen i både två och tre dimensioner. Tekniska hjälpmedel används för att beskriva geometriska fenomen. Beräkningar med likformighet samt sinus- och cosinussatsen behandlas.

MAA4 ANALYTISK GEOMETRI OCH VEKTORER 2 SP ÅR: 1

Vi bekantar oss med absolutbelopp och vektorbegreppet. Vi behandlar linjens egenskaper i koordinatsystemet samt vinklar mellan både linjer och vektorer.

MAA5 FUNKTIONER OCH EKVATIONER 2 2 SP ÅR: 2

Vi undersöker funktioner och ekvationer med sinus och cosinus och bekantar oss med enhetscirkeln. Vinkelmåttet radianer introduceras. Logaritmer och exponentialfunktioner samt dess räkneregler övas.

MAA6 DERIVATA 3 SP ÅR: 2

Vi definierar gränsvärdesbegreppet och kontinuitet samt använder det för att beskriva derivatan. Polynom samt rot och trigonometriska funktioner deriveras. Derivatan används som en metod att hitta extremvärden på olika uttryck.

MAA7 INTEGRALKALKYL 2 SP ÅR: 2

Begreppet primitiv funktion behandlas, Areor och volymer på kroppar beräknas via integraler. Användningen av tekniska hjälpmedel är central i praktiska uppgifter.

MAA8 STATISTIK OCH SANNOLIKHET 2 SP ÅR: 2

Vi klargör sannolikhetsbegreppet och går igenom kombinatorik och mängdlära. Vi gör statistiska undersökningar och analyser samt beräknar sannolikhetsfördelningar och väntevärden.

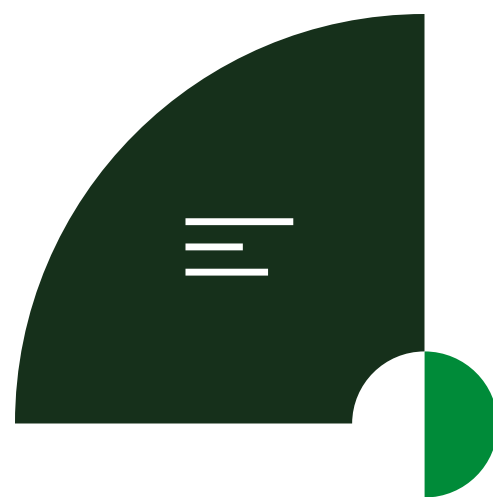
MAA9 EKONOMISK MATEMATIK 1 SP ÅR: 2

Aritmetisk och geometrisk talföljd samt dess summor behandlas. Vi går också genom grundläggande beräkningar kring lån och depositioner. Studieavsnittet kan ersättas med MAB7.

VALFRITT NATIONELLT STUDIEAVSNITT

MAA11 ALGORITMER OCH TALTEORI 2 SP ÅR: 2, 3

Vi förstärker bevisföringsmetoderna. Logikdelen behandlar sanningstabeller och kvantorer. Talteorin behandlar heltalens matematik, där primtal, delbarhet och kongruens är centrala delar. Vi bekantar oss också med algoritmer och algoritmiskt tänkande via programmering.

Kort matematik

OBLIGATORISKA STUDIEAVSNITT

MAB2

UTTRYCK OCH EKVATIONER 2 SP ÅR: 1

Vi räknar med variabler, det vill säga vi förenklar uttryck och löser ekvationer av första och andra graden. Vi lär oss också hur man använder ekvationer i tillämpningar och hur man kan lösa ekvationer med hjälp av CAS. Vi lär oss också räkna med talföljder och summor och använder oss av dem för att lösa praktiska tillämpningar.

MAB3 GEOMETRI 2 SP ÅR: 1

Vi beräknar areor och volymer av olika geometriska figurer och kroppar. I den rätvinkliga triangeln lär vi oss använda de trigonometriska funktionerna och Pythagoras sats. Vi lär oss använda oss av skalor och beräknar sträckor och areor i likformiga figurer. Viktiga hjälpmedel i kursen är GeoGebra och CAS-räknare.

MAB4

MATEMATISKA MODELLER 2 SP ÅR: 2

Vi lär oss vad linjär förändring och exponentiell förändring är. Vi använder oss av linjära och exponentiella modeller för att lösa olika praktiska tillämpningar. En del av uppgifterna löses utan CAS, en del med hjälp av CAS.

MAB5 STATISTIK

OCH SANNOLIKHET 2 SP ÅR: 2

Modulen består av två delar, i den ena delen tar vi upp statistik och i den andra lär vi oss om sannolikheter. I statistiken lär vi oss beräkna lägesmått och spridningsmått och hur man åskådliggör statistiken grafiskt. Vi beräknar också sambandet mellan två variabler, d.v.s. regression och korrelation. I sannolikhetsläran lär vi oss skillnaden mellan additions- och multiplikationsreglerna, vad en komplementhändelse är samt kombinations- och multiplikationsprincipen.

MAB6 GRUNDER I

EKONOMISK MATEMATIK 1 SP ÅR: 3

Vi repeterar procenträkning, lär oss hur man räknar ut index och hur olika index används i praktiken. Vi räknar ut räntor för tider kortare än ett år, det vill säga enkel ränteräkning. Vi lär oss hur man räknar ut skatt på förvärvsinkomst, samt hur man räknar ut mervärdesskatten. Vi går också igenom valutaväxling.

MAB7

EKONOMISK MATEMATIK 1 SP ÅR: 3

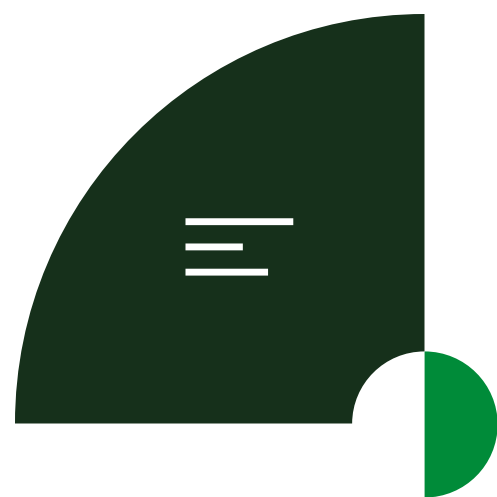
Vi lär oss beräkna räntor då tiden är hela år, det vill säga ränta på ränta. Vi använder oss av aritmetiska och geometriska talföljder för att beräkna värdet vid successiva depositioner. Med hjälp av diskontering kan vi jämföra olika finansieringsalternativ. Vi räknar ut räntor vi annuitetslån och lån med jämn amortering. Man borde ha avklarat MAB4 innan man har MAB7.

VALFRITT NATIONELLT STUDIEAVSNITT

MAB8

MATEMATISK ANALYS 2 SP ÅR: 2, 3

Vi lär oss hur man undersöker en funktion med hjälp av derivatan. Vi går igenom hur man undersöker en funktionens förlopp och hur man bestämmer funktionens extremvärden med hjälp av derivatan. Vi använder detta även i praktiska tillämpningar. För att gå det här studieavsnittet borde du först ha avlagt MAB2 och MAB4.

Biologi

OBLIGATORISKA STUDIEAVSNITT

BI1 LIVET OCH EVOLUTIONEN 2 SP ÅR: 1

Du lär dig om biologi som vetenskap och biologisk forskning. Vi bekantar oss med organismernas klassificering, livets uppkomst, organismernas utveckling och anpassning till den omgivande miljön. Du lär dig om evolutionsmekanismer och biologiska modeller. Ett eget forskningsarbete ingår i studieavsnittet.

BI2 EKOLOGINS GRUNDER 1 SP ÅR: 1, 2

Du lär dig om ekologins grunder, ekosystemens uppbyggnad och mångfald. Vi bekantar oss med biodiversitet, dess regionala variation och möjligheterna att bevara mångfalden. Centrala innehåll i studieavsnittet är växelverkan mellan organismer och deras omgivning.

BI3 MÄNNISKANS INVERKAN

PÅ EKOSYSTEM 1 SP ÅR: 1, 2

Vi behandlar både lokala och globala miljöproblem. Du får en inblick i människans inverkan på ekosystem. Du lär dig om ekosystemtjänster och cirkulär ekonomi. Utgångspunkten för studieavsnittet är hållbar utveckling och en hållbar framtid.

VALFRIA NATIONELLA STUDIEAVSNITT

BI4 CELLEN OCH ÄRFTLIGHETEN 2 SP ÅR: 2

I studieavsnittet fördjupar vi kunskaperna om cellens uppbyggnad och funktion. Centrala helheter är cellernas uppbyggnad och funktion, DNA:s struktur och replikation, generna och deras funktion som förmedlare av ärligheten. Vi gör korsningsövningar och bekantar oss med genernas betydelse för evolutionen.

BI5 MÄNNISKANS BIOLOGI 2 SP ÅR: 2

I studieavsnittet fokuserar vi på människokroppens uppbyggnad, de centrala livsfunktionerna, blodomloppet, matspjälkningen, musklerna och skelettet. Vi bekantar oss med hur hormon- och nervsystemet reglerar kroppens funktioner samt människans förökning och homeostas.

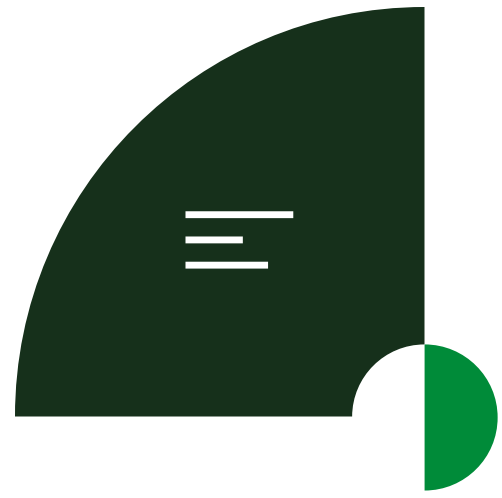
BI6 BIOTEKNIKEN OCH DESS TILLÄMPNINGAR 2 SP ÅR: 2

Studieavsnittet fokuserar på framtidens tillämpningar inom biologi. Vi repeterar och fördjupar cellbiologi och genetik. Centrala teman är bioteknologi, mikrobiologi, förädling och kloning samt genteknik och arbetsmeoder som används inom forskning och industri.

LOKALT STUDIEAVSNITT

BI9 LABORATIONER 2 SP ÅR: 2

Studieavsnittet ger dig möjlighet att både bredda och fördjupa dina kunskaper i biologi genom praktiska arbeten och laborationer. Studieavsnittet bygger på de obligatoriska och fördjupade studieavsnitten i gymnasiet men du kan välja den i vilket skede som helst av dina gymnasiestudier, du kan delta på den nivå där du befinner dig och utvecklas. Detta är en utmärkt utgångspunkt till ämnesrealprovet i biologi, ett studieavsnitt för dig som vill förstå biologi bättre. Godkänd prestation bedöms som A (avlagd).

Geografi

OBLIGATORISKA STUDIEAVSNITT

GE1 EN VÄRLD I FÖRÄNDRING 2 SP ÅR: 1

Du lär dig det geografiska tankesättet och användning av geomedia. Vi kommer att diskutera aktuella händelser, kartor och statistik. Centralt innehåll i studieavsnittet är klimatförändringen och hot mot människan och miljön. Vi gör jämförelser och bedömningar av risker både globalt och lokalt. Utgångspunkten för studieavsnittet är hållbar utveckling och en hållbar framtid.

VALFRIA NATIONELLA STUDIEAVSNITT

GE2 DEN BLÅ PLANETEN 2 SP ÅR: 2

I detta studieavsnitt jobbar vi med naturgeografiska modeller och begrepp. Grunden för studierna är jordens uppbyggnad och planetariska egenskaper. Vi bekantar oss med atmosfärens, hydrosfärens och litosfärens samspel och hur de tillsammans skapar biosfären. Centralt innehåll är också aktuella händelser samt bild- och kartanalyser.

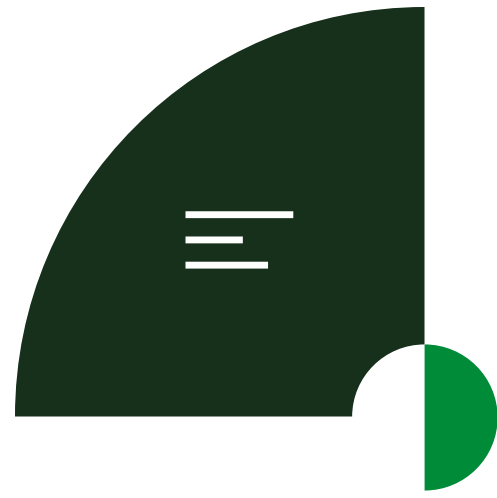
GE3 EN GEMENSAM VÄRLD 2 SP ÅR: 2

Studieavsnittets fokus är på humangeografi, människans samspel med omvärlden utgående från hållbar utveckling. Vi behandlar jordens befolkning, kulturernas mångfald, urbanisering och stadsstrukturer, jordens tillgångar och kulturgeografiska begrepp. Under studieavsnittet för vi diskussioner kring kartor, diagram och aktuella artiklar.

GE4

GEOMEDIA – UNDERSÖK, DELTA OCH PÅVERKA 2 SP ÅR: 2

I detta studieavsnitt tillämpar vi de geografiska kunskaper och färdigheter som du skaffat dig i de tidigare kurserna. Vi går igenom planläggning, kartografins grunder samt ritar och tolkar kartor. Vi övar användningen av geografiska informationssystem (GIS). Du väljer ett undersökningsområde och samlar in och tolkar material med hjälp av kartor och statistik.

Fysik

OBLIGATORISKA STUDIEAVSNITT

FY1 FYSIKEN SOM NATURVETENSKAP 1 SP ÅR: 1

Via mätningar, laborationer och beräkningar bekantar du dig med fysiken som en empirisk vetenskap. Vi studerar universums uppbyggnad och storleksordningar från kvarkar till galaxer.

FY2 FYSIK, MILJÖ OCH SAMHÄLLE 1 SP ÅR: 1

Du bekantar dig med olika typer av kraftverk och energiomvandlingar. Vi behandlar också effekt, verkningsgrad och miljöpåverkan.

VALFRIA NATIONELLA STUDIEAVSNITT

FY3 ENERGI OCH VÄRME 2 SP ÅR: 1

Vi introducerar de arbetssätt som är basen för den fördjupade fysiken. Du bekantar dig med energi i olika former, främst mekanisk energi och värme. Vi studerar också gaser, tryck och aggregationstillstånd.

FY4 KRAFT OCH RÖRELSE 2 SP ÅR: 1

Den klassiska mekaniken har en stor betydelse inom fysiken. Du lär dig att tillämpa Newtons lagar i olika sammanhang, att mäta kraft och acceleration samt att rita kraftfigurer och grafer. Vi gör många beräkningar, bland annat av krafter, rörelsemängd, moment och energi.

FY5 PERIODISK RÖRELSE OCH VÅGOR 2 SP ÅR: 2

Som en fortsättning på FY4 undersöker vi krafter i olika riktningar samt de rörelseförändringar de ger upphov till. Vi mäter och beräknar harmoniska krafter som ger upphov till pendelrörelse och centripetalkrafter som ger upphov till rotation. Vi undersöker också ljud samt vågors reflektion och brytning.

FY6 ELEKTRICITET 2 SP ÅR: 2

Du tränar din förmåga att göra mätningar och kopplingar samt att förstå viktiga begrepp inom elläran. Vi går igenom Joules, Ohms, Coulombs och Kirchhoffs lagar. Vi studerar också komponenter som kondensatorer och dioder.

FY7 ELEKTROMAGNETISM

OCH LJUS 2 SP ÅR: 2

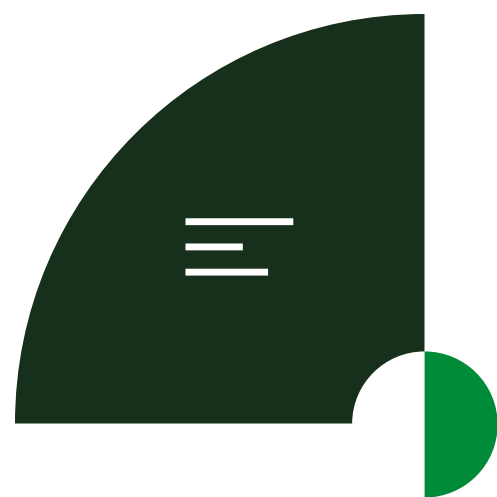
Vi kopplar ihop elektricitet, magnetism och elektromagnetisk strålning. Vi undersöker magnetism, laddade partiklars rörelse, induktion och växelström. Eftersom elektromagnetisk strålning, det vill säga synligt och osynligt ljus, också är en vågrörelse återknyter vi till FY5 genom brytningslagar och stråloptik.

LOKALT STUDIEAVSNITT

FY9 MEKANIK II 2 SP ÅR: 2

För att förstärka och fördjupa kunskaperna från FY4 och FY5 gör vi mätningar och beräkningar av statik och dynamik i olika situationer. Vi ritar och tolkar grafer och kraftfigurer. Vi mäter och beräknar också mekanisk energi.

Kemi

OBLIGATORISKA STUDIEAVSNITT

KE1 KEMI OCH JAG 1 SP ÅR: 1

Vi behandlar det periodiska systemet och atomens uppbyggnad med hjälp av elektronskalsmodellen, rena ämnen och blandningar, separeringsmetoder samt substansmängd och koncentration. Vi lär oss att bedöma hur trygg användningen av olika ämnen är i vardagen och kemins betydelse i det egna livet, kemins betydelse i arbetslivet och fortsatta studier.

KE2 KEMI OCH EN HÅLLBAR FRAMTID 1 SP ÅR: 1

Introduktion till några exempel på hur man främjar en hållbar livsstil i naturvetenskaperna, framställning av modeller för strukturen hos ett ämne och formeln för en kemisk förening, grundämnens och föreningars starka och svaga bindningar samt polaritet och experimentell undersökning av ämnens egenskaper och beskrivning med hjälp av ämnets struktur.

VALFRIA NATIONELLA STUDIEAVSNITT

KE3

MOLEKYLER OCH MODELLER 2 SP ÅR: 1

Kursen behandlar organiska föreningars struktur. Du lär dig bygga strukturmodeller för organiska föreningar både med dator och på papper samt med hjälp av boll och pinne modeller och lär dig olika isomertyper och rymdstrukturer, som förklarar olika egenskaper hos organiska föreningar. Du lär dig begreppet substansmängd och koncentration samt beräkningar med dessa. I samband med molberäkningar lär du dig göra lösningar och reagens. Kursen betonar kemins betydelse för hälsa och välmående.

KE4 KEMISK REAKTION 2 SP ÅR: 2

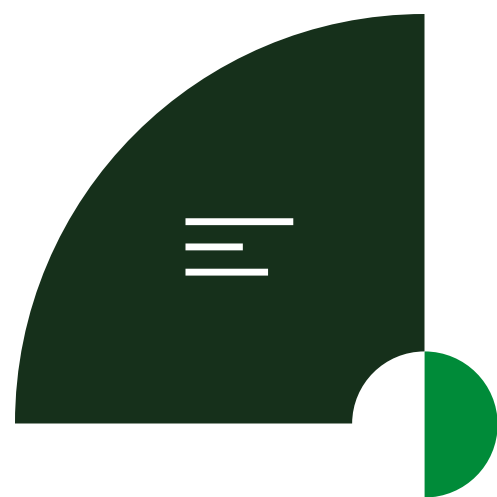
Studieavsnittet behandlar kemiska reaktioner och beräkningar med substansmängd. Du lär dig skriva reaktionslikheter och balansera dem. Du fördjupar din förmåga att göra beräkningar med substansmängd och lär dig använda gasernas tillståndsekvation. Du lär dig skilja på exoterma och endoterma processer. Du lär dig olika organiska reaktioner som substitution, addition, kondensation och hydrolys. Vi gör experimentella undersökningar av reaktioner, lär oss titrera och att behandla och presentera undersökningsresultat.

KE5 KEMISK ENERGI OCH CIRKULÄR EKONOMI 2 SP ÅR: 2

Studieavsnittet behandlar elektrokemi, metaller, polymerer och andra material. En fördjupning av atomens uppbyggnad med den kvantmekaniska atommodellen och sambandet med det periodiska systemet ingår också. Du kommer att lära dig använda och tillämpa kemiska begrepp som gäller material och teknologi på fenomen i det dagliga livet, miljön och samhället. Du lär dig bland annat de centrala principerna i elektrokemin: metallernas spänningsserie, normalpotential, galvaniska element och elektrolys samt redoxberäkningar. Vi behandlar också framställningen av olika material som metaller, polymerer och keramiska material. Den experimentella delen av studieavsnittet behandlar och förklarar galvaniska element och elektrolys samt hur polymerer uppkommer.

KE6 KEMISK JÄMVIKT 2 SP ÅR: 2,3

Studieavsnittet behandlar kemiska jämviktsreaktioner som gasjämvikter, protolys av svaga syror och baser, buffertlösningar, neutralisation samt svårlösta salter. Studieavsnittets mål är att du skall kunna använda och tillämpa begrepp som gäller reaktioner och kemisk jämvikt på fenomen i det dagliga livet, miljön, samhället och teknologin och kunna använda matematiska och grafiska modeller för att beskriva och förklara reaktionshastighet och kemisk jämvikt och för att göra förutsägelser. Vi tar upp reaktionshastighet och de faktorer som inverkar på den

Filosofi

OBLIGATORISKA STUDIEAVSNITT

FI1 INTRODUKTION I FILOSOFISKT TÄNKANDE 2 SP ÅR: 1

Studieavsnittet koncentrerar sig på frågan vad filosofi är. Vi bekantar oss med det filosofiska tänkandet, traditionen och tillämpar filosofiskt tänkande i aktuella frågor. Vi tar bl.a. upp frågor om frihet och tvång, ande och materia, objektivt och subjektivt och även skillnad mellan vardaglig kunskap och vetenskaplig kunskap. Vi bekantar oss även med argumentationens natur i olika vetenskapsgrenar och övar oss på att bedöma sanningshalten i påståenden och framföra åsikter till påståenden. Stor vikt läggs på att utveckla ditt personliga tänkande. Eftersom människan tänker med hjälp av sitt språk betonar vi också utvecklingen av det egna begreppsförrådet.

FI2 ETIK 2 SP ÅR: 2

Etik lyfts fram som en allt mera betydande faktor på flera olika områden i samhället, inte minst när det handlar om miljön, politik och ekonomi. Under studieavsnittet får du fördjupa dig i de olika slagen av etik och bekanta dig med olika sätt att lösa etiska problem. Du får också analysera hur ditt eget och andras liv styrs av olika etiska föreställningar samt den påverkan samhället har på etiken och etiken på samhället. Vi tar även itu med frågor som behandlar teorier om ett gott liv, mänskliga relationer och även frågor om djur och miljö.

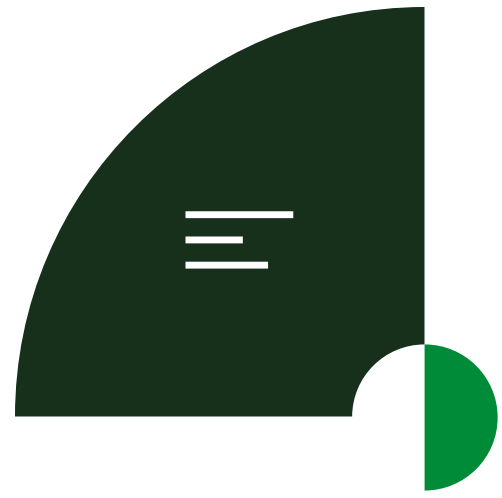
VALFRIA NATIONELLA STUDIEAVSNITT

FI3 SAMHÄLLSFILOSOFI 2 SP ÅR: 2

Under studieavsnittets gång bekantar du dig med samhällsfilosofiska frågor och lär dig centrala begrepp. Du breddar din kunskap om samhällets uppbyggnad och grund. Du bekantar dig med aktuella samhällsfenomen och diskuterar bland annat rättvisa, jämlikhet, frihet och även spänningar och konflikter i samhället.

FI4 SANNINGEN 2 SP ÅR: 2

Under studieavsnittets gång fördjupar du dina kunskaper om frågor som berör verkligheten och dess uppbyggnad, om kunskapens möjligheter och gränser och även den vetenskapliga forskningens natur och metoder.

Psykologi

OBLIGATORISKT STUDIEAVSNITT

PS1 DEN AKTIVA OCH LÄRANDE MÄNNISKAN 2 SP ÅR: 1

Under studieavsnittets gång lär du känna psykologin som en vetenskap som på många punkter skiljer sig från vardagserfarenhet. Psykologin förklarar och försöker förstå människans beteende ur många olika synvinklar. Med hjälp av biologiska, psykiska och sociokulturella faktorer kan vi skapa förståelse för människan handlade. Du lär dig grunderna i psykologi och undersöker centrala teman som motivation, känslor och kognitiv verksamhet. Du lär dig teorier och begrepp för analys av den egna psykiska hälsan. Vidare bekantar du dig med begrepp och fenomen som är förknippade med inlärning

VALFRIA NATIONELLA STUDIEAVSNITT

PS2 MÄNNISKANS UTVECKLING 2 SP ÅR: 1, 2

I studieavsnittet lär känna lagbundenheter och fenomen som påverkar människas hela levnadslopp. Du fördjupar dig särskilt i frågor som berör utvecklingen under barn- och ungdomstiden. Du lär känna metoder som används för att undersöka människas utveckling. Du lär dig om olika utvecklingsområden såsom fysisk-motorisk utveckling, sexuell utveckling samt tanke- och identitetsutveckling.

PS3 MÄNNISKAN SOM INFORMATIONSBEARBETARE 2 SP ÅR: 2, 3

Du lär dig grunderna för människans informationsbehandling. Du bekantar dig med centrala frågor inom kognitiv psykologi såsom uppmärksamhet, minne, beslutsfattande och expertis. Studieavsnittets mål är att du ska känna till de allmänna principerna som styr kognitiv aktivitet och kunna tillämpa dem för att undersöka grundläggande kognitiva funktioner, dvs. varseblivning, uppmärksamhet och minne.

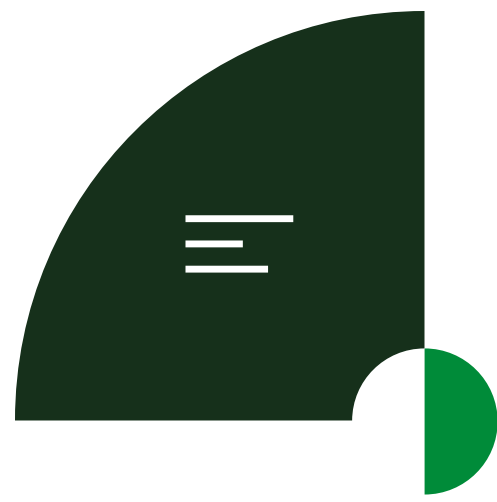
PS4 KÄNSLOR OCH MENTAL HÄLSA 2 SP ÅR: 2, 3

Studieavsnittet ger dig en inblick i känslornas biologiska grund och hur känslor kan ses som ur ett kulturellt perspektiv. Du lär känna känslors betydelse för kommunikation och välbefinnande. Du lär känna fenomen som inverkar på människans psykiska hälsa och får en fördjupad uppfattning om mekanismer bakom mentala störningar. Du får verktyg för att analysera faktorer som bidrar till bevarandet av psykiskt välbefinnande. Under studieavsnittets gång får du en förståelse för de psykologiska, biologiska, sociala och kulturella faktorer som påverkar den mentala hälsan.

LOKALT STUDIEAVSNITT

PS6 SOCIALPSYKOLOGI 2 SP ÅR: 1, 2, 3

I detta studieavsnitt lär du känna socialpsykologin som en vetenskap som undersöker människan aktivitet i grupsituationer. Du bekantar dig med grundläggande socialpsykologiska teorier, begrepp och undersökningar. De klassiska socialpsykologiska experimenten belyser begrepp som auktoritet, ledarstilar, konformitet och grupptillhörighet. Du analyserar socialpsykologiska metoder som används vid avsiktlig attitydförändring som till exempel reklam, manipulation och hjärntvätt.

Historia

OBLIGATORISKA STUDIEAVSNITT

HI1 MÄNNISKA, MILJÖ OCH HISTORIA 2 SP ÅR: 1

Studieavsnittet introducerar historieämnets begrepp och funktion samt klarlägger på vilka sätt det förflutna kan delas in i tematiska och kronologiska helheter. Vi följer upp de stora utvecklingslinjerna i världshistorien och konkretiserar skillnaderna mellan de fyra grundläggande epokerna: forntiden, antiken, medeltiden och nya tiden. De centrala infallsvinklarna är ekonomins utveckling och människans förhållande till naturen.

HI2 INTERNATIONELLA RELATIONER 2 SP ÅR: 2

Studieavsnittet granskar orsakerna till de viktigaste förändringarna inom den internationella politiken från och med slutet av 1800-talet. Studieavsnittet är kronologiskt uppbyggt utgående från nationalismens genombrott under 1800-talet till de världspolitiska vändpunkterna under vår egen tid. Företeelserna analyseras utgående från den ekonomiska, ideologiska och maktpolitiska konkurrensen. En central infallsvinkel är demokrati kontra diktatur

HI3 DET SJÄLVSTÄNDIGA FINLANDS HISTORIA 2 SP ÅR: 2

Studieavsnittet analyserar viktiga förändringsprocesser, brytningsskeden och utvecklingslinjer i Finlands historia slutet av 1800-talet till nutiden. Viktiga inslag är Finlands statliga och internationella ställning, ståndssamhällets övergång till medborgarsamhälle, inrikespolitiska kriser, problem i Finlands utrikesrelationer samt ekonomiska, sociala och kulturella framsteg. I praktiken behandlas Finlands väg från ett autonomt ryskt storfurstendöme till en självständig stat och EU-medlem.

VALFRIA NATIONELLA STUDIEAVSNITT

HI4 DEN EUROPEISKA MÄNNISKAN 2 SP ÅR: 1, 2

Vi analyserar den europeiska människans värderingar, kultur, vetenskap och syn på livet under historiens lopp. Med andra ord tar vi fasta på centrala framsteg inom den europeiska kulturen och på förändringarna i den europeiska människans världsbild. Innehållet förankras i de idéhistoriska brytningsskeden som har påverkat framväxten av den nutida europeiska livsstilen. Vi fördjupar och konkretiserar innehållet i HI1.

HI5 SVERIGES ÖSTRA RIKSHALVA BLIR FINLAND 2 SP ÅR: 1, 2

Vi tar fasta på det finländska kulturarvet genom att behandla de viktigaste utvecklingslinjerna fram till början av 1800-talet. Betoningen ligger på Finland som en del av det svenska riket. Hur befolkades Finland under forntiden? Vad innebar det för Finland att vara en del av Sverige under 700 år? Vad betydde Gustav Vasa och Per Brahe för Finland? Varför kom Finland i kläm mellan Sverige och Ryssland?

LOKALA STUDIEAVSNITT

HI7 VÄRLDEN EFTER ANDRA VÄRLDSKRIGET 2 SP ÅR: 2

Studieavsnittet utgör en naturlig fortsättning på HI2 och fördjupar sig särskilt i de internationella relationerna efter andra världskriget. Vid sidan av kalla kriget analyseras olika kriser och konflikter i modern tid. Som en del av innehållet behandlas terrorismen och dess utveckling. Under studieavsnittets lopp fokuserar vi på ämneskompetens i historia och vidareutvecklar vår förmåga att både analysera och kommunicera vår historiska kunskap. För att gå HI7 bör du ha avlagt HI1–2.

HI8 FINLAND EFTER

ANDRA VÄRLDSKRIGET 2 SP ÅR: 2

Studieavsnittet byggs upp kring Finlands utveckling från och med krigsslutet år 1944 och utgör därmed en fördjupning av stoffet i HI3. Den röda tråden i studieavsnittet är Finlands väg från ett efterblivet och krigsdrabbat jordbruksland till ett allmänt välfärdssamhälle med hög levnadsstandard. Finlands moderna historia behandlas ur såväl politiskt som ekonomiskt, socialt och kulturellt perspektiv. Under studieavsnittets lopp fokuserar vi på ämneskompetens i historia och vidareutvecklar vår förmåga att både analysera och kommunicera vår historiska kunskap. För att gå HI8 bör du ha avlagt HI1–3.

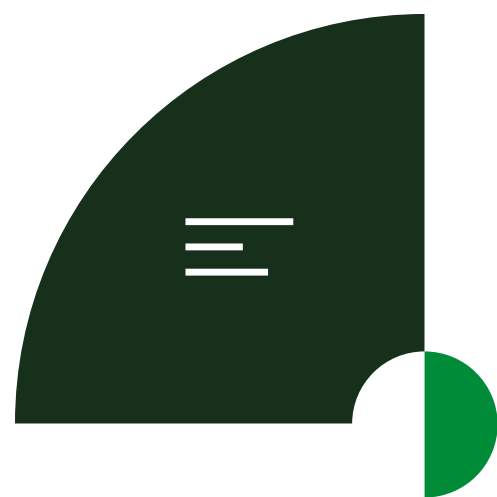
TEMASTUDIER

TS1 Från kallt krig till varm fred

Ämnesövergripande studieavsnitt i vilket historia och samhällslära ingår.

Se sid. 39

Samhällslära

OBLIGATORISKA STUDIEAVSNITT

SL1 DET FINLÄNSKA SAMHÄLLET 2 SP ÅR: 1

Studieavsnittet ger dig insikt i politiska system och samhällssystem och hur du kan påverka inom dem. Tyngdpunkten ligger på att analysera det finländska samhället med hjälp av statsvetenskapliga, socialpolitiska och sociologiska begrepp och teorier. Centrala perspektiv är demokrati, samhällets grundstrukturer och hur de uppstår och utvecklas, samt makt och påverkan med betoning på ett aktivt och engagerat medborgarskap.

SL2 EKONOMIKUNSKAP 2 SP ÅR: 1

Studieavsnittet grundar sig på ekonomiska vetenskaper och vägleder dig i att förstå ekonomiska verksamhetsprinciper och den aktuella ekonomisk-politiska debatten. Vi behandlar mikro- och makroekonomiska frågor ur medborgarnas, företagens och staternas perspektiv. Vi undersöker samband mellan ekonomi och politik samt vilken betydelse arbete och företagande har för finansieringen av välfärdsstaten. Vi analyserar även sambandet mellan ekonomi och miljö ur ett hållbarhetsperspektiv.

SL3 FINLAND, EUROPA OCH EN VÄRLD I FÖRÄNDRING 2 SP ÅR: 2

Studieavsnittet fördjupar din kunskap om Europas ekonomiska och politiska integration och den enskilda medborgarens ställning i ett integrerat Europa och i en global värld. Under studieavsnittet lär du dig att följa med aktuella händelser i världen och du sporras att delta i debatter om olika händelser inom internationell politik. Vi betonar ett undersökande arbetssätt där vi använder medier och andra mångsidiga informationskällor.

VALFRITT NATIONELLT STUDIEAVSNITT

SL4 LAGKUNSKAP 2 SP ÅR: 2

Under studieavsnittet fördjupar vi oss i grunderna för Finlands rättssystem och hur vi kan utöva våra juridiska rättigheter. Du bekantar dig med juridiska avtal och informationskällor och fördjupar dig i hur du behandlar allmänt förekommande juridiska frågor såsom familjerätt, arbetsrätt, miljö- och konsumentskydd, boende, skuld, borgen, samt brott och straff. Vi går också igenom hur en brottsutredning, åtalsprövning, och en rättegång går till. Ett internationellt perspektiv får du genom att vi behandlar internationell rätt och åberopande av den.

LOKALT STUDIEAVSNITT

SL5 EKONOMISK POLITIK I FINLAND OCH EUROPA 2 SP ÅR: 2

Studieavsnittet erbjuder dig en fördjupning i den ekonomiska politikens olika delar. Tyngdpunkten ligger på aktuell finanspolitik, penningpolitik och finansmarknaden samt hur olika politiska beslut formar den ekonomiska utvecklingen. Vi analyserar hur statens finanser ser ut, läget i det finländska näringslivet, hur ett land går från högkonjunktur till lågkonjunktur och ibland även ner i depression, hur de ekonomiska relationerna mellan stater inverkar på utvecklingen samt med hurdana medel en ekonomisk kris kan bekämpas. Fokus läggs på ett finländskt, men även på ett europeiskt samt ett bredare globalt perspektiv. Under studieavsnittet övar vi på skrivteknik inför realprovet i samhällslära. För att gå det här studieavsnittet måste du ha avlagt SL2.

TEMASTUDIER TS1 Från kallt krig till varm fred

Ämnesövergripande studieavsnitt i vilket historia och samhällslära ingår.

Se sid. 39

Evangelisk-luthersk religion

OBLIGATORISKA STUDIEAVSNITT

RE1 RELIGIONEN SOM FENOMEN – I JUDENDOMENS, KRISTENDOMENS OCH ISLAMIS FOTSPÅR 2 SP ÅR: 1

Under studieavsnittet undersöker du kristendomens, judendomens och islams kulturella bakgrund, utbredning, levnadssätt, heliga böcker och gemensamma rötter. Du undersöker religion som ett fenomen och definierar begreppet religion. Andra viktiga teman är sekularisering och religionsfrihet. Studieavsnittet ökar din förståelse och ger färdigheter i aktuella frågor som gäller möten mellan olika livsåskådningar.

RE2 KRISTENDOMEN I VÄRLDEN 2 SP ÅR: 1, 2

Kristendomen är världens största religion, men inte en enhetlig rörelse. Under studieavsnittet undersöker du kristendomens många olika uttrycksformer. Du bekantar dig med kristendomens betydelse ur kulturell, samhälls- och individuell synvinkel. Betoningen ligger på den katolska, ortodoxa och de protestantiska kyrkornas ursprung, särdrag och betydelse för samhället. Studieavsnittet tar upp aktuella frågor som berör kristendomen och bakgrunden till dem.

VALFRIA NATIONELLA STUDIEAVSNITT

RE3 RELIGIONER OCH RELIGIÖSA RÖRELSER I VÄRLDEN 2 SP ÅR: 2

Du bekantar dig med religioner som uppkommit i Indien, Kina och Japan, som till exempel hinduismen, buddhismen, jainismen och konfucianismen. Vi behandlar religionernas centrala drag och även deras betydelse i dagens läge. Under studieavsnittet bekantar du dig även med naturreligioner och voo- doons centrala drag och nya religiösa rörelser.

RE4 RELIGION, KULTUR OCH SAMHÄLLET I FINLAND 2 SP ÅR: 2

Under studieavsnittet bekantar du dig med religionen som fenomen i Finland. Du får lära känna samspelet mellan religion, andlighet och samhälle. Du får fördjupa dig i några av de religiösa samfund som finns i dagens Finland. Studieavsnittet ger en mångsidig bild av det inflytande som religionen har idag. Du får även fördjupa dig i olika teman så som religionsfrihet, sekularisering samt religiösa och icke religiösa seder och bruk.

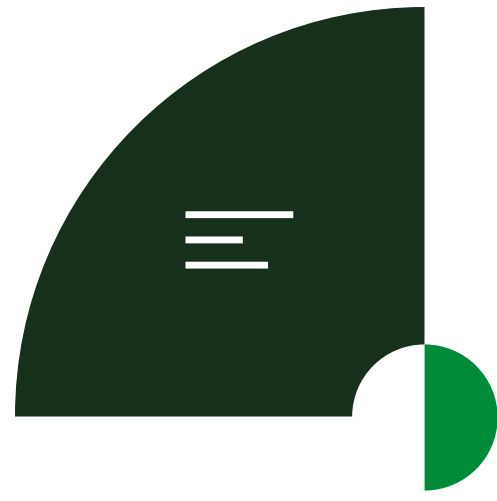
RE5 RELIGION INOM KONSTEN OCH POPULÄRKULTUREN 2 SP ÅR: 2

Du lär dig att se hur religion, religiös symbolik och myter kommer till uttryck i konst, arkitektur och populärkulturen. Du fördjupar dig även i hur religionen undersöks på ett vetenskapligt sätt. Under studieavsnittet bekantar du dig med fornnordisk tro och hur kristendomen har påverkat det finländska kulturarvet.

RE6 RELIGION, VETENSKAP OCH MEDIER 2 SP ÅR: 2

Under studieavsnittet får du bekanta dig med hur religionen kommer fram i medierna och du lär dig att analysera och bedöma och kritiskt granska religiöst material. Du bekantar dig även med religiösa medier och hur religionen använder sig av medier. Du får delta i produktionen av religionsrelaterat medieinnehåll eller genomföra en medieanalys.

Livsåskådningskunskap

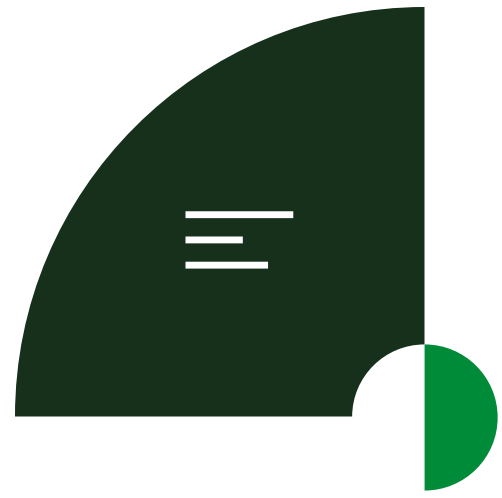
Kontakta läraren om du är intresserad av valfria nationella studieavsnitt.

OBLIGATORISKT STUDIEAVSNITT

LK1

JAG OCH DET GODA LIVET 2 SP ÅR: 1, 2

Vi bekantar oss med olika världsåskådningar och hur olika faktorer inverkar på världsbilder- och åskådningar. Du bekantar dig även med den egna livsåskådningen och lär dig skilja mellan vetenskaplig, icke vetenskaplig och ovetenskaplig världsbild.

Hälsokunskap

OBLIGATORISKT STUDIEAVSNITT

HÄ1 HÄLSAN SOM RESURS 2 SP ÅR: 1

Under kursen får du lära dig att känna igen hur resurser, främjande av hälsa och faktorer som påverkar hälsa hänger samman för att öka välbefinnande. Du fördjupar och utvecklar din förståelse av livsstilens betydelse för hälsan och fördjupar din kunskap i sexuell och psykisk hälsa.

VALFRIA NATIONELLA STUDIEAVSNITT

HÄ2 HÄLSA OCH MILJÖ 2 SP ÅR: 2

Under kursen granskar vi hälsorelaterad information och kommunikation och du lär dig principer för vetenskaplig forskning. Vi undersöker hälsoeffekterna av livsmiljöer och bedömer effekten av egna miljöval. I kursen behandlas också olika former av beroende och deras effekter.

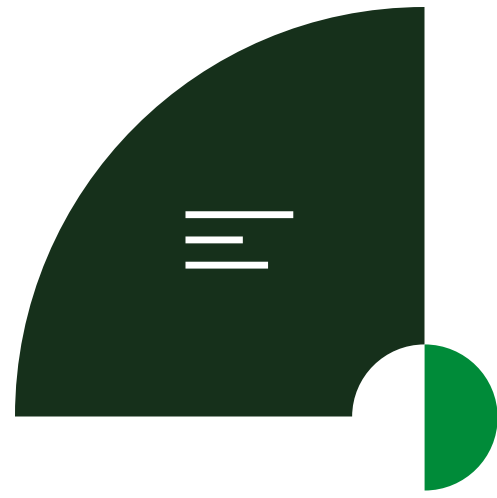
HÄ3 HÄLSA OCH SAMHÄLLE 2 SP ÅR: 2

Under kursen får du en inblick i historiska trender inom hälsofrämjande och förebyggande av sjukdomar samt framtida utmaningar i samhället. Du får bekanta dig med de viktigaste sjukdomarna och undersöka social- och hälsovårdstjänsternas och egenvårdens betydelse för hälsan. Du får också möjlighet att fördjupa sig i etiska problem som berör hälsa och sjukdom samt globala hälsoutmaningar.

LOKALT STUDIEAVSNITT

HÄ4 HÄLSOAKTUALITETER 2 SP ÅR: 2, 3

Under kursen fördjupar vi oss i hälsorelaterade fenomen både på lokal och global nivå. Vi följer upp aktuell forskning inom hälsa och välbefinnande. Vi skapar ökad förståelse för hur vår livsstil påverkar vårt välbefinnande och fysiologi. Vi granskar hälsotrender och hälsokultur. Till kursen hör gästföreläsningar och studiebesök. Inget kursprov.

Gymnastik

OBLIGATORISKA STUDIEAVSNITT

GY1 EN LÄRANDE OCH AKTIV STUDERANDE 2 SP ÅR: 1

Studieavsnittet består av olika idrottsgrenar och gymnastikformer. Vi är både inomhus och utomhus och tränar sommar- samt vinter idrottsgrenar. Vi sysslar med bollspel, racketspel, lagsporter, individuell träning och vattenaktiviteter.

GY2 EN AKTIV LIVSSTIL 2 SP ÅR: 2

Under studieavsnittet lär du dig självvärdering av fysiska egenskaper. Studieavsnittet består av olika övningar i rörlighet, kroppsvård och prestationstekniker. Vi har olika par- och gruppuppgifter som utvecklar samarbetsförmågan och gemenskapen.

VALFRITT NATIONELLT STUDIEAVSNITT

GY4 GEMENSAM AKTIVITET 2 SP ÅR: 2

Vi lär oss de vanligaste salongs- och sällskapsdanserna för att upprätthålla traditionen med gammeldansuppvisning på "De gamlas dag" i skolan. Studieavsnittet riktar sig till andra årets studerande.

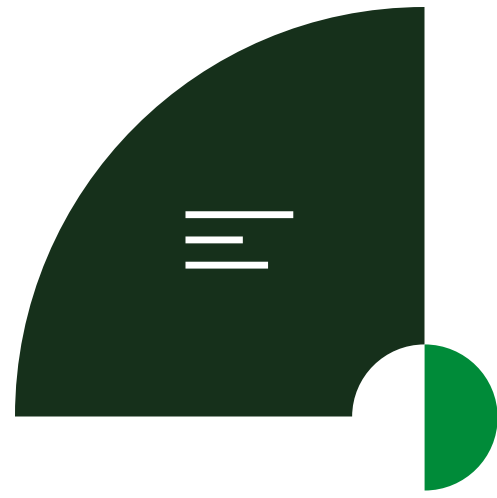
LOKALA STUDIEAVSNITT

GY7 LAPPLANDSKURSEN 2 SP ÅR: 2

Studieavsnittet genomförs i september 2022 i Äkäslompolo. Vi vandrar och övernattar i fjällen, paddlar kanot, iakttar naturfenomen och lär oss om den samiska kulturen. Godkänt studieavsnitt bedöms med anteckningen A. Beräknad kostnad för bussresa och logi med helpension i Stena stugor är ca 250€. Bindande anmälningsavgift 50 € betalas i maj 2022.

GY8 BOLLSPEL 2 SP ÅR: 1–2

Med eller utan bollsinnel spelar ingen roll. I det här studieavsnittet är det gemenskapen och samhörigheten som är det viktigaste. All idrott och motion som utförs i grupp är socialt berikande och utvecklande. Vi lär oss dessutom att handskas med bollar i olika storlekar. Deltagarna planerar tillsammans med läraren vilka bollspel som utövas. Exempel: fotboll, boboll, rinkbandy, korgboll, volleyboll, handboll, innebandy och vattenpolo.

Musik

OBLIGATORISKA STUDIEAVSNITT

MU1 INTRO

– LJUD OCH JUBEL 2 SP ÅR: 1

Vi sjunger, spelar och lyssnar på musik från olika genrer. Du får först spela alla de vanligaste skolinstrumenten, såsom gitarr, ukulele, piano, bas och trummor och därefter fördjupa dig i det instrument du är mest intresserad av.

MU2 PULS

– MUSIKALISKA UTTRYCK 2 SP ÅR: 2, 3

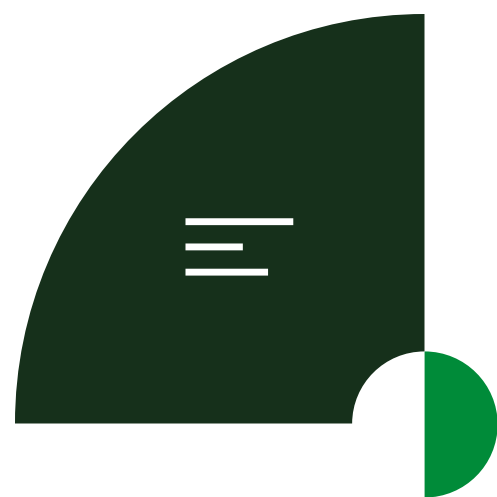
Du får fortsätta att utveckla och fördjupa ditt kunnande genom sång och/eller spel på valfritt instrument. Vi bekantar oss mångsidigt med olika musikstilar, kompositörer och artister, såväl finländska som utländska.

VALFRITT NATIONELLT STUDIEAVSNITT

MU3 GENRE

– GLOBAL NYFIKENHET 2 SP ÅR: 1, 2, 3

Under studieavsnittet får du en insikt i musikens betydelse och ställning i olika kulturella, sociala och globala sammanhang. Vi sjunger, spelar, lyssnar på och analyserar musik.

Bildkonst

OBLIGATORISKA STUDIEAVSNITT

KO1 EGNA BILDER, DELADE KULTURER 2 SP ÅR: 1

Du får utforska och tolka konst ur olika perspektiv. Du får använda olika verktyg, material, tekniker och uttryckssätt för att skapa bilder, och tillämpa medel och tekniker som används i visuell kommunikation för att presentera synsätt och vara delaktig och påverka. Du får utforska och tolka den visuella kulturen under olika tider och i olika kulturer.

KO2 RUM, PLATSER OCH FENOMEN I MILJÖN 2 SP ÅR: 2

Vi undersöker den byggda och formgivna miljön genom att iaktta verk, produkter och tjänster samt digitala, byggda och naturliga miljöer. Du får tillämpa processer, tekniker och förfaringssätt som är typiska inom arkitektur, design och produktifiering för att skapa bilder. Vi arbetar med olika material och tekniker, t ex keramik, miniatyrmodeller och tryck.

VALFRIA NATIONELLA STUDIEAVSNITT

KO3 BILDER KOMMUNICERAR OCH PÅVERKAR 2 SP ÅR: 1, 2

Du får bredda sina kunskaper om medier, konst, teknik och audiovisuell kultur genom att fördjupa sig i olika uttrycks-, produktions- och presentations-sätt. Du får ta ställning till de värderingar som förekommer i medier, bildkonst och annan visuell kultur med dina bilder genom att använda medietekniska verktyg, metoder och processer för att designa, interagera och delta självständigt och som en del av en grupp. Vi arbetar med t ex grafisk formgivning, animation, serier och illustration.

KO4 KONSTENS MÅNGA VÄRLDAR 2 SP ÅR: 2, 3

Du får utveckla dina färdigheter att uttrycka dig i bild i enlighet med dina egna mål, samt använda uttrycks-, presentations- och förfaringssätt som är typiska för samtida konst. Du får undersöka, tolka och värdera konstverks personliga och samhälleliga betydelser och fördjupa din relation till bilder från olika tidsperioder och kulturer. I kursen ingår en studieresa till St Petersburg.

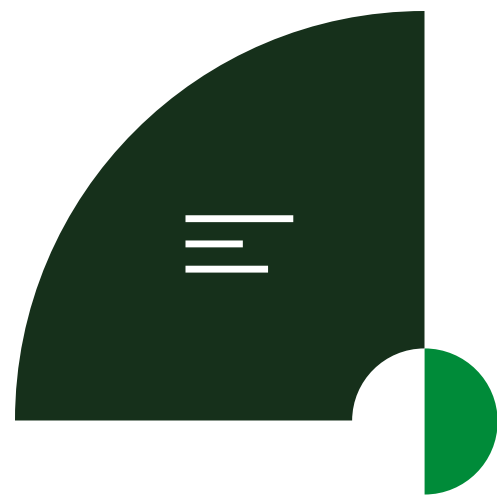
LOKALA STUDIEAVSNITT

KO5 VERKSTAD I TECKNING OCH GRAFIK 2 SP ÅR: 1, 2, 3

Du får fördjupa din förmåga att skapa bilder, med betoning på olika grafiska uttryckssätt. Du lär dig att tillämpa den visuella kulturens byggstenar perspektiv, bildvinkel, komposition, ljus och skugga i ditt eget arbete. Du får också prova på olika konstgrafiska metoder som uttrycksmedel, t ex etsning, monotypi och kartonggrafik.

KO7 FOTOGRAFERING 2 SP ÅR: 1, 2, 3

Under studieavsnittet får du fördjupa dig i att använda kameran kreativt och utveckla ditt eget kunnande på fotografiets område. Kursen ger en inblick i fotografiets olika användningsområden från konst och vetenskap till dokumentär och propaganda. Tyngdpunkten ligger på praktiskt arbete med kameran, fotoexkursioner och utställningsbesök, lite mörkrumsarbete och bildredigering med datorn. Vi gör en fotoutställning och skapar egna bildspel till musik.

Studiehandledning

OBLIGATORISKA STUDIEAVSNITT

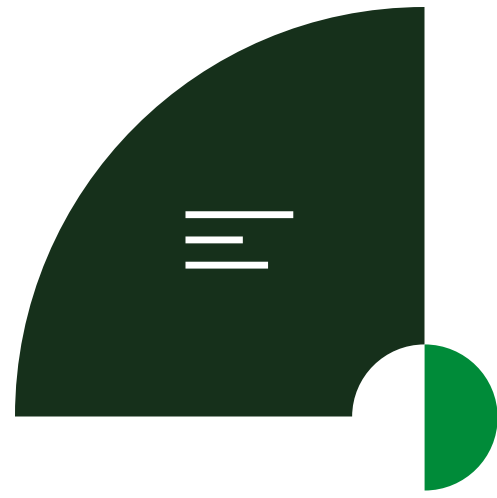
SH1 JAG SOM STUDERANDE 2 SP ÅR: 1, 3

I studieavsnittet utvecklar du de kunskaper och färdigheter som du behöver för att inleda och slutföra studierna i gymnasiet. Du identifierar och formulerar dina styrkor och intresseområden. Du reflekterar över det egna lärandet, valmöjligheter och din framtid. Du gör upp din egen studieplan. Under studierna bekantar du dig med olika möjligheter efter gymnasiet. Studieavsnittet avläggs under år 1 och 3. I studieavsnittet ingår studiebesök.

SH2 FORTSATTA STUDIER,

ARBETSLIV OCH FRAMTID 2SP ÅR: 2

Du fördjupar dig i teman som är centrala med tanke på fortsatta studier och arbetsliv. Du fördjupar ditt kunnande som rör självkännedom och dina färdigheter för utvecklandet av en valkompetens. Olika dimensioner av livshantering med tanke på ditt välmående och framtiden behandlas. Du bekantar dig med olika utbildningsalternativ och möjligheter till fortsatta studier i Finland och utomlands. Du bekantar dig med olika möjligheter arbetslivet kan erbjuda i en föränderlig värld. Studierna har en stark betoning på din personliga insats och utveckling. Studiebesök ingår.

Temastudier

LOKALA STUDIEAVSNITT

Ämnes-
övergripande
studieavsnitt i
vilket historia
och samhällslära
ingår.

TS1 FRÅN KALLT KRIG

TILL VARM FRED 2 SP ÅR: 2

Under studieavsnittet arbetar vi ämnesövergripande utgående från aktuella internationella kriser och fenomen. Syftet med studieavsnittet är att vi tillsammans försöker utöka vår kunskap om aktuella internationella kriser. Du kommer att självständigt få fördjupa dig i en aktuell internationell kris eller fenomen genom att skriva ett större projektarbete som presenteras under ett slutseminarium.

TS2 EN LITTERÄR RESA 2 SP ÅR: 2

Under studieavsnittet kommer du att fördjupa dig i ett modernt anglosaxiskt författarskap och göra en analys av ett eller två av dennes verk. Vi ett besök på Edinburgh International Book Festival där du bekantar dig med den anglosaxiska kulturen och de författarskap vi kommer att arbeta med under studieavsnittet. Arbetspråk: engelska och svenska. Deltagaravgift: max 500€ (kan bli lägre beroende på de externa bidrag vi får för kursen).

Ämnes-
övergripande
studieavsnitt i
vilket modersmål
och engelska
ingår.

TS4 FORSKARSKOLAN 2 SP ÅR: 1, 2, 3

Du bekantar dig med akademiska arbetsmetoder och vetenskaplig forskning. Du skriver en vetenskaplig uppsats där du använder akademiska metoder. Ämnet för uppsatsen väljer du själv, och en av skolans lärare eller en utomstående person exempelvis från något universitet handleder dig. Som avslutning på forskarskolan hålls ett seminarium där du presenterar dina resultat.

Ämnesövergripande
studieavsnitt i vilket
skolans samtliga ämnen
ingår.

Businesskurser

BUS1 KONTROLL ÖVER

DEN EGNA EKONOMIN 2 SP ÅR: 2, 3

Studieavsnittets tyngdpunkt är i att du lär sig hantera sin ekonomi. Målet är att kontroll över den egna ekonomin ses som en betydelsefull del av ett gott liv, samt att du lär dig bära ansvar över din ekonomi och att du i framtiden kan försörja dig själv. Studieavsnittet hjälper dig att uppfatta fenomen i den globala marknaden. Du får lära dig om att tjäna pengar, ansvarsfull konsumering, besparingar samt placeringar, försäkringar och låntagande. För att gå studieavsnittet rekommenderas att du avlagt SL2.

BUS2

ARBETSLIVSKUNSKAP 2 SP ÅR: 1, 2, 3

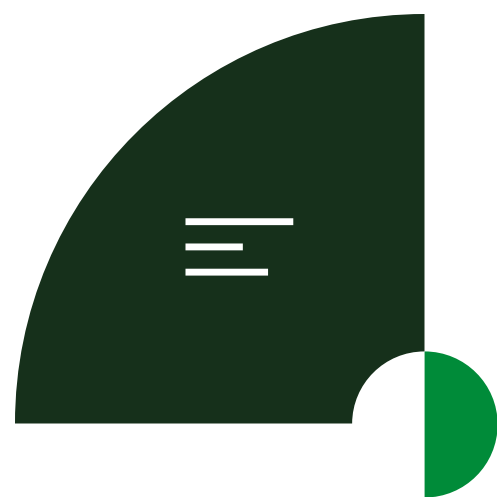
Studieavsnittet uppmuntrar dig till att planera din framtid samt förstärka sina fortbildnings- och arbetslivskompetenser. Under studieavsnittet behandlas arbetslivskunskaper, vilka du kommer att ha nytta av i det ständigt förändrande arbetslivet. Med hjälp av mångsidiga uppgifter förbereder du dig för arbetssökande. Kännedomen av olika karriärer ökar och du får veta om olika typer av sysselsättning. Jämställdhet lyfts fram som en viktig arbetslivskunskap. Du uppmuntras även till att ta hand om din hälsa och arbetsförmåga samt värdera arbetsmiljön.

BUS3

FÖRETAGSKUNSKAP 2 SP ÅR: 2, 3

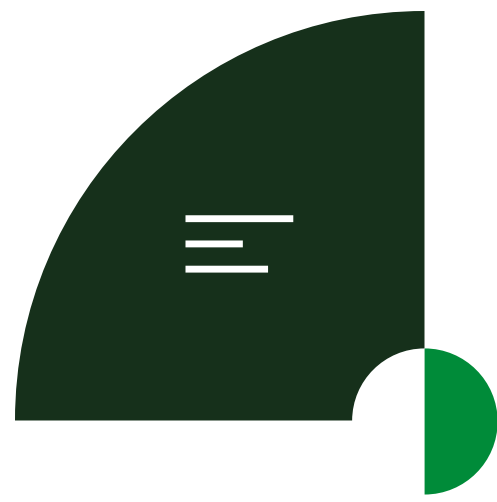
Under studieavsnittet bekantar vi oss med företagande och studerar initiativtagande, organisering, planering och kreativitet. Studieavsnittet erbjuder färdigheter till att bli företagare med hjälp av information, uppgifter och via olika exempel och modeller. Under studieavsnittet uppmuntras du till att fundera på företagande som ett alternativ och ger samtidigt basinformation om hur betydelsefullt företagande är för både individen och samhället. Du får även bekanta sig med grunderna i försäljning och kundbetjäning samt fundera på igenkännande av olika kundgrupper. För att gå studieavsnittet rekommenderas att du avlagt SL2.

IT-kurser

Eventuellt utbud i ämnet meddelas senare.

GNet

GNET
DISTANSGYMNASIET FÖR DIG

Mera tid än i vanliga
gymnasiekurser:
10 veckors terminer

Att vänja sig vid nätkurser
inför tredje stadiet

Självständiga studier

Kolla utbud och tidtabeller på
gnetkurser.com

REPETITIONSKURSER I REALÄMNINGEN:

Historia, samhällslära, biologi, fysik, geografi, hälsokunskap

SPECIALKURSER:

Businesskurser, militärhistoria, engelsk rocklyrik
och samhällsutveckling

SPRÅK:

English writing, kirjoituskurssi, B-finska,
tyska och franska repetition

TILLÄMPADE KURSER i fysik och biologi

GNET ÄR ETT GYMNASIENÄTVERK BESTÅENDE AV 14 FINLANDSSVENSKA GYMNASIER:
Björneborgs Svenska Samskola, Borgå Gymnasium, Ekenäs Gymnasium, Gymnasiet Grankulla Samskola,
Hangö Gymnasium, Helsinge Gymnasium, Karis-Billnäs Gymnasium, Kotka Svenska Samskola,
Kyrksläatts Gymnasium, Lovisa Gymnasium, Sibbo Gymnasium, Svenska Privatskolan i Uleåborg,
Svenska Samskolan i Tammerfors, Virkby Gymnasium

